

Reaching the heights
for the rights of the child
Atteindre les sommets
pour les droits de l'enfant
Достигахме висини
за детските права

The Conference is under the patronage
of the President of the Republic of Bulgaria
His Excellency Rosen Plevneliev

La Conférence est sous le patronage du
Président de la République de Bulgarie,
Son Excellence M. Rosen Plevneliev

Конференцията е под патронажа на
Президента на Република България
Росен Плевнелиев

Sofia/София
5-6 April 2016
5-6 avril 2016
5-6 Април 2016

www.coe.int/children

**Conference on the Council of Europe Strategy
for the Rights of the Child (2016-2021)**

**Conférence sur la Stratégie du Conseil
de l'Europe relative aux droits de l'enfant (2016-2021)**

**Конференция за Стратегия на Съвета на Европа
за правата на детето (2016-2021)**

REPUBLIC OF BULGARIA
MINISTRY OF LABOUR
AND SOCIAL POLICY

Bulgarian Chairmanship
Council of Europe
November 2015 – May 2016
Présidence de la Bulgarie
Conseil de l'Europe
Novembre 2015 – Mai 2016

**Reaching the heights
for the rights of the child**

**Atteindre les sommets
pour les droits de l'enfant**

**Достигахме висини
за детските права**

**Conference on the Council of Europe Strategy
for the Rights of the Child (2016-2021)**

**Conférence sur la Stratégie du Conseil
de l'Europe relative aux droits de l'enfant (2016-2021)**

**Конференция за Стратегия на Съвета на Европа
за правата на детето (2016-2021)**

Sofia/София
5-6 April 2016
5-6 avril 2016
5-6 Април 2016

The Conference is under the patronage of the President of the
Republic of Bulgaria His Excellency Mr Rosen Plevneliev

La Conférence est sous le patronage du Président de la
République de Bulgarie, Son Excellence M. Rosen Plevneliev

Конференцията е под патронажа на Президента на
Република България Росен Плевнелиев

All rights reserved. No part of this publication may be translated, reproduced or transmitted, in any form or by any means, electronic (CD-Rom, Internet, etc.) or mechanical, including photocopying, recording or any information storage or retrieval system, without prior permission in writing from the Directorate of Communication (F-67075 Strasbourg Cedex or publishing@coe.int).

Cover photo: © Zev Hoover

Cover design: Documents and Publications Production Department (SPDP)
Council of Europe

Layout: Documents and Publications Production Department (SPDP), Council of Europe

Council of Europe Publishing
F-67075 Strasbourg Cedex
<http://book.coe.int>

© Council of Europe, March 2016
Printed by Direct Services, Bulgaria

Contents

INTRODUCTION	5
CONFERENCE OVERVIEW	6
CONFERENCE PROGRAMME	9

Sommaire

INTRODUCTION	25
APERÇU DU PROGRAMME DE LA CONFÉRENCE	26
PROGRAMME DE LA CONFÉRENCE	29

Съдържание

ВЪВЕДЕНИЕ	45
КРАТКА ПРОГРАМА НА КОНФЕРЕНЦИЯТА	46
ПЪЛНА ПРОГРАМА НА КОНФЕРЕНЦИЯТА	49

Introduction

■ It's been 10 years since the Council of Europe has set up the Programme "Building a Europe for and with Children" to enhance its commitment to children and their human rights. Since 2009, this work has been guided by two consecutive Strategies on the Rights of the Child: The Stockholm Strategy (2009-2011) and the Monaco Strategy (2012-2015). A mid-term conference took stock of the latter in Dubrovnik in 2014.

■ This conference in Sofia, entitled "Reaching the heights for the rights of the child", launches the third Council of Europe Strategy for the Rights of the Child. The "Sofia Strategy", adopted by the Committee of Ministers on 2 March 2016, will guide the 47 member States over the next six years in addressing the following five priority objectives on the rights of the child:

- ▶ equal opportunities for all children;
- ▶ participation of all children;
- ▶ a life free from violence for all children;
- ▶ child-friendly justice for all children;
- ▶ the rights of the child in the digital environment.

■ The conference is organised in the framework of the Bulgarian Chairmanship of the Committee of the Council of Europe. It is under the patronage of the President of the Republic of Bulgaria, Mr Rosen Plevneliev and hosted by the State Agency for Child Protection and the Ministry of Labour and Social Policy of Bulgaria. It provides an opportunity for high-level representatives of member States and other international organisations to express their commitment to the Strategy and present their vision on its implementation.

■ There are nine thematic sessions proposed at the conference, where participants can learn about and discuss recent developments regarding some of the most acute challenges covered by the Strategy. The number and length of presentations is kept to a minimum in order to provide enough time for discussion. Participants can find more space for networking and exchanges during the Fair of Ideas, where more than 20 organisations will display their latest publications and stand ready to talk about their work.

■ A group of 10 children and young people from different member States are taking part in the conference. All these young people are experts on one or several topics signalled in the Strategy and experienced in advocacy work. They will contribute to the discussions, act as observers during the thematic sessions and report back to the plenary in a variety of ways. Many thanks go to the young people, their accompanying persons, the facilitators, as well as to Eurochild and the National Network for Children Bulgaria for making this possible.

■ All participants are invited to take active part in the discussions at this conference and share experiences and setbacks, challenges and opportunities, problems and solutions, in short, anything where others can learn.

■ It is only together that we can reach the heights for the rights of the child.

Conference overview

MONDAY 4 APRIL

16.00 ▶ Early registration in Hotel Sofia Balkan

18.30 ▶ Welcome reception hosted by the President of the Republic of Bulgaria

TUESDAY 5 APRIL

8.00 ▶ Registration in Hotel Sofia Balkan

9.00 ▶ Opening Ceremony (Royal Ballroom)

9.30 ▶ Keynote speech

9.45 ▶ High-level plenary session

10.15 ▶ Coffee break

10.45 ▶ High-level plenary session (continued)

13.00 ▶ Lunch

14.30 **Three parallel thematic sessions:**

- ▶ Upholding the rights of children on the move: learning from the “refugee crisis” (Royal Ballroom I)
 - ▶ Child-friendly justice: hearing children in judicial procedures (Royal Ballroom III)
 - ▶ The right to be heard: taking child participation to a new level (Sredetz Hall)
-

16.00 ▶ Coffee break

16.30 – 18.00 ▶ Fair of ideas (Sredetz Hall)

16.30 – 17.30 **Two parallel side events:**

- ▶ Handbook on European law relating to the rights of the child (Royal Ballroom I)
 - ▶ Strategies in action – the Bulgarian experience (Royal Ballroom III)
-

18.00 ▶ End of first conference day

19.30 ▶ Dinner

WEDNESDAY 6 APRIL

9.15 ▶ Plenary session: Reporting back from thematic sessions 1-3 (Royal Ballroom)

10.30 ▶ Coffee break

11.00 **Three parallel thematic sessions:**

- ▶ Children's rights in the digital environment: designing a co-ordinated approach through national strategies (Sredetz Hall)
 - ▶ Radicalisation of children: finding the rights-based approach (Royal Ballroom III)
 - ▶ Taking monitoring results forward: follow-up to the Lanzarote Committee's first implementation report (Royal Ballroom I)
-

12.30 ▶ Lunch

14.30 **Three parallel thematic sessions:**

- ▶ The UN study on violence against children +10: progress and challenges in Europe (Royal Ballroom I)
 - ▶ Public spending and the rights of the child: child budgeting (Royal Ballroom III)
 - ▶ Non-discrimination of lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex (LGBTI) young people (Sredetz Hall)
-

16.00 ▶ Coffee break

16.30 ▶ Plenary session: Reporting back from thematic sessions 4-9 (Royal Ballroom)

17.30 ▶ Closing session

18.00 ▶ End of Conference

Conference programme

MONDAY 4 APRIL

- 16.00 Arrival of participants and early registration in Hotel Sofia Balkan
- 18.30 Welcome reception hosted by the President of the Republic of Bulgaria **H.E. Mr Rosen Plevneliev** at the National Archaeological Institute and Museum, 2 Saborna Street.

TUESDAY 5 APRIL

- 8.00 Registration in Hotel Sofia Balkan
- 9.00 **Opening ceremony** (Royal Ballroom)
Moderator: **Ms Deyana Kostadinova**, Chief of the Cabinet to the President of the Republic of Bulgaria
- ▶ **H.E. Mr Rosen Plevneliev**, President of the Republic of Bulgaria
 - ▶ **Mr Ivailo Kalfin**, Deputy Prime Minister for Demographic and Social Policies and Minister of Labour and Social Policy, Bulgaria
 - ▶ **Ms Gabriella Battaini-Dragoni**, Deputy Secretary General, Council of Europe
 - ▶ **H.E. Ms Marie-Louise Coleiro Preca**, President of Malta
- 9.30 **Keynote speech**
- ▶ **Mr Nils Muiznieks**, Council of Europe Commissioner for Human Rights
- 9.45 **High-level plenary session**
Moderator: **Ms Regína Jensdóttir**, Council of Europe Co-ordinator for the Rights of the Child
- ▶ **H.E. Mr Daniel Mitov**, Minister of Foreign Affairs of Bulgaria, Chair of the Committee of Ministers of the Council of Europe
 - ▶ **Mr Margus Tsahkna**, Minister of Social Protection, Estonia
 - ▶ **Mr Benyam Dawit Mezmur**, Chairperson of the United Nations Committee on the Rights of the Child
- 10.15 *Coffee break*¹

1. During the coffee break, a family picture will be taken of all speakers of the high-level session.

10.45 High level plenary session (continued)

High level representatives are invited to deliver short statements on progress, challenges and their commitment to strengthening children's human rights. The session will focus on the five priority areas of the Council of Europe Strategy for the Rights of the Child:

1. Equal opportunities for all children
2. Participation of all children
3. A life free from violence for all children
4. Child-friendly justice for all children
5. Rights of the child in the digital environment

Moderator: **Ms Regína Jensdóttir**, Council of Europe Co-ordinator for the Rights of the Child

Member States:

- ▶ **Albania:** Mr Blendi Klosi, Minister of Social Welfare and Youth
- ▶ **Andorra:** Ms Esther Fenoll Garcia, State Secretary of Social Affairs and Labour
- ▶ **Azerbaijan:** Ms Hijran Huseynova, Chairperson of the State Committee for Family, Women and Children Affairs
- ▶ **Croatia:** Ms Bernardica Juretić, Minister of Social Policy and Youth
- ▶ **Cyprus:** Ms Zeta Emilianidou, Minister of Labour, Welfare and Social Insurance
- ▶ **Czech Republic:** Ms Michaela Marksová, Minister of Labour and Social Affairs
- ▶ **Finland:** Mr Jari Partanen, State Secretary to the Minister for Family Affairs and Social Services
- ▶ **Hungary:** Ms Katalin Novák, Minister of State for Family and Youth Affairs
- ▶ **Latvia:** Mr Jānis Reirs, Minister of Welfare
- ▶ **Lithuania:** Mr Algirdas Šešelgis, Deputy Minister of Social Security and Labour
- ▶ **Malta:** Mr Michael Farrugia, Minister of the Family and Social Solidarity
- ▶ **Monaco:** H.E. Mr Gilles Tonelli, Government Counsellor for External Relations and Co-operation, Minister of Foreign Affairs
- ▶ **Norway:** Mr Kai-Morten Terning, State Secretary, Ministry of Children, Equality and Social Inclusion
- ▶ **Poland:** Ms Renata Szczech, Deputy Minister of Family, Labour and Social Policy
- ▶ **Portugal:** Ms Ana Sofia Antunes, Secretary of State for the Inclusion of Persons with Disabilities
- ▶ **Romania:** Ms Claudia-Ana Costea, Minister of Labour, Family, Social Protection and Elderly

- ▶ **Sweden: Ms Pernilla Baralt**, State Secretary to the Minister for Children, the Elderly and Gender Equality

Upholding the rights of the child in the current migration crisis

- ▶ **Ms Marie-Pierre Poirier**, Regional Director, UNICEF Regional Office for Central and Eastern Europe and the Commonwealth of Independent States, Special Coordinator for the Refugee and Migrant Crisis in Europe
- ▶ **Mr Michael O'Flaherty**, Director, European Union Agency for Fundamental Rights (FRA)
- ▶ **Mr Apolonio Ruiz Ligeró**, Vice Governor for the Social Development Strategy, Council of Europe Development Bank

Protecting children against violence

- ▶ **Ms Maud de Boer-Buquicchio**, United Nations Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography
- ▶ **Ms Marta Santos Pais**, Special Representative of the United Nations Secretary-General on Violence against Children
- ▶ **Ms Stella Kyriakides**, Chairperson of the Committee on Social Affairs, Health and Sustainable Development, Parliamentary Assembly of the Council of Europe

13.00 *Lunch*

14.30 **Three parallel thematic sessions**

SESSION 1 (Royal Ballroom I)

UPHOLDING THE RIGHTS OF CHILDREN ON THE MOVE: LEARNING FROM THE “REFUGEE CRISIS”

As a result of recent crises and war in several countries, unprecedented numbers of children and families are on the move towards the core of Europe. The extent and diversity of human rights abuses of children which are reported in this context is particularly worrisome. Lessons learnt from the ground from governmental and non-governmental actors, national human rights bodies involved in migration-related issues, and international organisations, are essential for considering collectively additional strategic roles and responses to ensure that these children are adequately protected, and that they are able to exercise their rights.

What particular difficulties do children face in this context? How can the principle of the best interests of the child be secured throughout the migratory process, and which safeguards must be implemented to protect these children from further harm? How do States move away from child detention for immigration purposes and implement suitable alternatives? Which monitoring mechanisms and accountability measures should be in place to effectively address any identified violations of these children’s rights?

This session will provide insight into the current situation of migrant children in Europe. It will discuss lessons learnt, outstanding challenges with regard to an effective child protection response in Europe, and will reflect upon key priorities and ways forward.

Moderator: **Mr George Moschos**, Deputy Ombudsman for Children, Greece

Speakers:

- ▶ **Mr George Tyrikos-Ergas**, volunteer from NGO “Agkalia”, Lesvos, Greece
- ▶ **Ms Anna Austin**, Deputy Jurisconsult, Registry of the European Court of Human Rights
- ▶ **Mr Tomáš Boček**, Special Representative of the Secretary General for migration and refugees, Council of Europe
- ▶ **Mr Jean Claude Legrand**, Senior Regional Advisor on Child Protection, UNICEF Regional Office for Central and Eastern Europe and the Commonwealth of Independent States
- ▶ **Mr Helmut Sax**, member of the Council of Europe’s Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings (GRETA)

Discussants:

- ▶ **Mr Fredrik Malmberg**, Ombudsman for Children, Sweden; co-author of “The first report of the ENOC Task Force on Children on the Move”
- ▶ **Ms Antigoni Angelakis**, NGO METAction, Greece

SESSION 2 (Royal Ballroom III)

CHILD-FRIENDLY JUSTICE: HEARING CHILDREN IN JUDICIAL PROCEDURES

Yearly, thousands of children in Europe are in contact with the justice system, whether as victims, witnesses, offenders or complainants. Access to justice is a fundamental human right in itself. The right of the child to be heard is one of the four guiding principles of the UNCRC. The Council of Europe's 2010 Guidelines on child-friendly justice set out a series of recommendations to member states to assist its implementation.

In recent years, there is evidence that the respect and fulfilment of this right has improved in Europe, and children have been given a more active role in judicial proceedings. With this in mind, "hearing" the child within the framework of a judicial process remains nonetheless difficult to conduct in practice. For instance, a child may have difficulties to express him or herself properly or to understand the conditions under which he or she is being "heard". Differing ages, maturity and levels of understanding require well-trained professionals who adapt to the needs of the individual child.

This session will give policy makers and practitioners an opportunity to discuss: (i) the specific needs of a child in contact with the justice system in the context of hearings; (ii) the key outstanding difficulties faced by professionals in practice; and (iii) how good practices could be integrated into their own legal systems.

Moderator: **Ms Velina Todorova**, Associate Professor, Institute for the State and the Law, Bulgarian Academy of Sciences, Bulgaria

Speakers:

- ▶ **Mr Benoît van Keirsbilck**, Director, Defence for Children International
- ▶ **Ms Verginia Micheva-Russeva**, Deputy Minister of Justice, Bulgaria
- ▶ **Ms Margaret Tuite**, European Commission Coordinator for Rights of the Child
- ▶ **Ms Zuzana Fišerová**, Chair of the Council of Europe's European Committee on Legal Co-operation

Discussants:

- ▶ **Ms Renata Szredzińska**, Nobody's Children Foundation, Poland
- ▶ **Ms Astrid Podsiadlowski**, Head of Sector Rights of the Child, Equality and Citizens' Rights Department, European Union Agency for Fundamental Rights

SESSION 3 (Sredetz Hall)

THE RIGHT TO BE HEARD: TAKING CHILD PARTICIPATION TO A NEW LEVEL

Children's right to be heard as granted by Article 12 of the UNCRC is widely accepted as a principle. Is it also widely applied in practice? Many organisations, schools, municipalities, governments and other people working with children involve children in projects, in events, and other initiatives. Often, though, these are one-off activities, which do not generate the outcome and sustainability expected by the involved children and adults.

How can we move from piecemeal projects to institutionalised child participation? How can we make sure that children are heard systematically whenever their interests are at stake? What are the barriers to child participation "by default" and how can they be overcome?

The session seeks to find answers to these questions within the three domains identified in the Council of Europe Recommendation on the participation of children and young people under the age of 18: Protecting the right to participate, promoting and informing about participation, and creating spaces for participation.

Moderator: **Ms Anne Crowley**, Policy and Research Consultant, United Kingdom

Speaker:

- ▶ **Ms Gerison Lansdown**, International Children's Rights Consultant, United Kingdom

Experts for working groups:

- ▶ **Ms Elizabeth Canavan**, Assistant Secretary, Department of Children and Youth Affairs, Ireland
- ▶ **Ms Anne O'Donnell**, Head of Citizen Participation, Play, Recreation and Culture, Department of Children and Youth Affairs, Ireland
- ▶ **Ms Lily Cheung** and **Ms Jane Hayes-Nall**, young delegates, Ireland
- ▶ **Ms Kiira Gornischeff**, Project Manager and Advisor, Estonian Union for Child Welfare, Estonia
- ▶ **Ms Elise Nikonov**, Chief Specialist, Department of Children and Families, Ministry of Social Affairs, Estonia
- ▶ **Ms Mia Marta Ruus**, young delegate, Estonia
- ▶ **Ms Petya Dimitrova**, State expert, State Agency for Child Protection, Bulgaria
- ▶ **Mr Plamen Dimov** and **Ms Yoana Zaharieva**, young delegates, Bulgaria

16.00 *Coffee break*

16.30 – 18.00 **Fair of Ideas** (Sredetz Hall)

20 organisations, networks and other promoters of the rights of the child will display information material and stand ready to answer questions. Participants are welcome to take a stroll, interact, engage and create new ideas on how to make the Council of Europe Strategy for the Rights of the Child 2016-2021 a reality.

Participating organisations:

- ▶ Caritas Europa
- ▶ ChildPact (Regional Coalition for Child Protection)
- ▶ Children of Prisoners Europe
- ▶ Council of the Baltic Sea States (CBSS)
- ▶ Council of Europe HELP Network
- ▶ Defence for Children International (DCI), Belgium
- ▶ Dubit Limited, United Kingdom
- ▶ ECPAT Luxembourg
- ▶ End Immigration Detention of Children Campaign, Parliamentary Assembly of the Council of Europe
- ▶ Estonian Union for Child Welfare
- ▶ Eurochild
- ▶ European Union Agency for Fundamental Rights (FRA)
- ▶ International Juvenile Justice Observatory (IJJO)
- ▶ Lumos
- ▶ Organisation Internationale de la Francophonie (OIF)
- ▶ Save the Children
- ▶ SOS Children's Villages International
- ▶ Special Representative of the UN Secretary-General on Violence against Children
- ▶ UNICEF
- ▶ World Health Organization (WHO)

New publications and reports launched on the occasion of the conference:

- ▶ Council of Europe: The best interests of the child – A dialogue between theory and practice
- ▶ Council of Europe: Contribution of the European Committee of Social Rights on economic insecurity and children's rights
- ▶ Council of Europe: Children's Rights and Social Services – Report on the implementation of the Council of Europe Recommendation on children's rights and social services friendly to children and families
- ▶ Council of Europe: Challenges to children's rights today – what do children think?
- ▶ SOS Children's Villages: Realising Children's Rights - A training manual for care professionals working with children in alternative care

16.30 – 17.30 **Two parallel side events**

SIDE EVENT 1 (Royal Ballroom I)

Handbook on European law relating to the rights of the child

The Handbook on European law relating to the rights of the child, edited by the European Union Agency for Fundamental Rights (FRA), the Council of Europe, and the European Court of Human Rights, is the first comprehensive guide to European law in the area of child rights. It takes into account both the case law of the European Court of Human Rights and the Court of Justice of the European Union. It provides information on relevant EU Regulations and Directives, the European Social Charter, decisions of the European Committee of Social Rights, other Council of Europe instruments, as well as on the UNCRC and other international instruments.

The handbook is designed to assist lawyers, judges, prosecutors, social workers, non-governmental organisations and other bodies confronted with legal issues relating to the rights of the child. The publication covers issues such as equality, personal identity, family life, alternative care and adoption, migration and asylum, child protection against violence and exploitation, as well as children's rights within criminal justice and alternative proceedings.

Moderator: **Mr Gianluca Esposito**, Head of the Human Dignity and Equality Department, Council of Europe

Speakers:

- ▶ **Mr Ton Liefwaard**, UNICEF Chair and Professor of Children's Rights, Leiden University, The Netherlands
- ▶ **Ms Anna Austin**, Deputy Jurisconsult, European Court of Human Rights
- ▶ **Ms Maria Amor Estebanez**, Programme Manager – Legal Research, European Union Agency for Fundamental Rights (FRA)
- ▶ **Mr Luis Jimena Quesada**, Professor of Law at the University of Valencia, former President of the European Committee of Social Rights

SIDE EVENT 2 (Royal Ballroom III)

Strategies in Action – the Bulgarian experience

The objective of the workshop is to demonstrate the Bulgarian experience in elaborating national strategies on the rights of the child, concrete mechanisms for their implementation and monitoring, and to identify successful practices and work models.

The session is structured to mimic the process of constructing a building, composed of a foundation, columns and a roof. The foundation of the building is the Bulgarian Strategy for the Child 2008-2018 and basic data on child poverty, child population, family patterns, education, health and risk groups. On this basis, Bulgaria has built “columns” which are consistent with the priorities of the Bulgarian Strategy for the Child and those of the Council of Europe Strategy:

- The child’s right to live in a family;
- The child’s right to health;
- The child’s right to education;
- Children and justice;
- Participation of all children.

Each column has a few basic levels – “building blocks” – that are the main elements of the development and implementation of national policies, namely:

- Establishing an adequate legal and administrative framework;
- Adopting relevant policies and demonstrating political leadership;
- Regulating, developing and contracting services;
- Promoting quality and impact with appropriate monitoring and evaluation tools.

18.00 End of the first conference day

18.30 Tour guides are available in front of Sofia Hotel Balkan for a short city tour with street performances to the Central Military Club

19.30 Conference dinner at the Central Military Club, 7 boulevard Tsar Osvoboditel (10 minutes walk from Sofia Hotel Balkan)

9.15 **Plenary session** (Royal Ballroom)

Key messages and open questions of the three thematic sessions are presented by moderators, rapporteurs and the young delegates.

Moderator: **Ms Ivanka Shalapatova**, Executive Director, "For Our Children" Foundation, Bulgaria

10.30 *Coffee break*

11.00 **Three parallel thematic sessions**

SESSION 4 (Sredetz Hall)
**CHILDREN'S RIGHTS IN THE DIGITAL ENVIRONMENT:
 DESIGNING A CO-ORDINATED APPROACH
 THROUGH NATIONAL STRATEGIES**

The growing use of digital technologies by children creates many new opportunities. Digital technologies enable children to access content and exercise their rights, including the right to receive and impart information, and provide for innovative ways of interacting digitally. At the same time, these opportunities go hand in hand with risks towards children's rights. These risks include violations of their right to privacy, potential exposure to illegal or harmful content, and to predators seeking to abuse or recruit them, as well as situations where children may themselves come into conflict with the law or inflict harm on others through the Internet.

What progress has been made in Europe to support children's rights in the digital age? What are the pressing challenges concerning children, as Internet and media users in need of protection, and as digital citizens? Which frameworks and partnerships can best address these challenges? How can national strategies ensure the delivery of children's rights in the digital environment?

This session will look at the digital world from the child's perspective. It will take stock of the impact of new media and technologies on children's rights, and discuss what kind of policies and actions best support children's rights to protection, provision and participation in the digital environment.

Moderator: **Ms Elfa Ýr Gylfadóttir**, Chair of the Council of Europe Steering Committee on Media and Information Society

Speakers:

- ▶ **Ms Sonia Livingstone**, Professor of Social Psychology, London School of Economics and Political Science, United Kingdom
- ▶ **Ms Luiza Shahbazyan**, Deputy Co-ordinator, Bulgarian Safer Internet Centre
- ▶ **Mr Michael Taylor**, Policy lead, WePROTECT Children Online and International Online Child Sexual Abuse, Strategic Centre for Organised Crime
- ▶ **Mr Liubomir Tulev**, Cybercrime Department, General Directorate "Countering Organized Crime", Ministry of Interior, Bulgaria

Discussant:

- ▶ **Mr John Carr**, Technical Adviser, European NGO Alliance for Child Safety Online

SESSION 5 (Royal Ballroom III)

RADICALISATION OF CHILDREN: FINDING THE RIGHTS-BASED APPROACH

Extremism and radicalisation have emerged in recent years as one of the social realities affecting more and more children in Europe, as well as their rights. In several European countries, daily media reports highlight deeply worrying situations and actions involving children. These concern not only teenagers being lured into extremist movements or joining war-zones abroad, but also children, sometimes very young, who accompany their family members abroad. Recent research also points to a growing number of young girls being radicalised and recruited, providing evidence of their role in violent extremism.

How can we better understand the existing processes and trends in radicalisation of children in Europe? What is the human rights impact of anti-radicalisation policies with respect to children? What interventions and strategies can provide realistic and successful outcomes in steering children away from extremist paths? How can we ensure the reintegration and rehabilitation of returnees?

This session will discuss the challenges linked to the prevention of radicalisation as well as the de-radicalisation of children. It aims to look beyond traditional legal tools of counter-terrorism, with a focus on positive measures to prevent radicalisation of children, while striking the correct balance between safety and respect for the rights of the child. It also aims to discuss strategies which focus on civil society action, engagement with extremist narratives, and dissemination of counter-narratives, as well as how to address the grievances perceived by those vulnerable to, or experiencing, radicalisation.

Moderator: **Ms Audrey Osler**, Professor, University College of Southeast Norway, University of Leeds, United Kingdom

Speakers:

- ▶ **Mr Bernard de Vos**, General Delegate (Ombudsman) for Children's Rights in the French Community of Belgium
- ▶ **Ms Sevinj Fataliyeva**, General Rapporteur on Children, Parliamentary Assembly of the Council of Europe
- ▶ **Mr Mario Janeczek**, Bureau member of the Council of Europe Committee of Experts on Terrorism

Discussant:

- ▶ **Mr Pat Dolan**, UNESCO Chair in Children, Youth and Civic Engagement, University of Galway, Ireland

SESSION 6 (Royal Ballroom I)

TAKING MONITORING RESULTS FORWARD: FOLLOW-UP TO THE LANZAROTE COMMITTEE'S FIRST IMPLEMENTATION REPORT ON "THE PROTECTION OF CHILDREN AGAINST SEXUAL ABUSE IN THE CIRCLE OF TRUST"

Based on the data provided by national authorities and several NGOs, the Committee of the Parties to the Convention on the Protection of children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (Lanzarote Committee) adopted in December 2015 its first implementation report on "Protection of children against sexual abuse in the circle of trust – the framework". This report compares and assesses the criminal law framework and judicial procedures of the 26 reviewed States Parties to the Convention, highlighting promising practices and identifying shortcomings. Recommendations to improve the national situations are also made.

How can the Lanzarote Committee findings on sexual abuse in the circle of trust enhance protection of child victims of sexual violence? How and by whom can the authorities be helped to transform the Lanzarote Committee's findings into concrete actions for the benefit of children? How can the identified promising practices be shared and become relevant to others?

This session will feature a presentation of the report's main findings and any known initiatives or strategies agreed by Parties to take the recommendations forward. Presentations and the ensuing discussion are expected to identify specific suggestions to concretely and effectively take the monitoring results forward. Special focus will be on actions that may be offered by representatives of civil society and through child participation projects.

Moderator: **Mr Claude Jannizzi**, Chairperson of the Lanzarote Committee

Speakers:

- ▶ **Ms Susanna Greijer**, Project Manager, ECPAT, Luxembourg
- ▶ **Ms Helen Veitch**, Oak Fellow on Children's Participation in Preventing Sexual Violence, International Centre: Researching Child Sexual Exploitation, Violence and Trafficking, Bedfordshire University, United Kingdom

Discussant:

- ▶ **Ms Turid Heiberg**, Head of Unit, Secretariat of the Council of the Baltic Sea States

12.30 *Lunch*

14.30 **Three parallel thematic sessions**

SESSION 7 (Royal Ballroom I)

THE UN STUDY ON VIOLENCE AGAINST CHILDREN +10: PROGRESS AND CHALLENGES IN EUROPE

The Council of Europe has acted as the regional driver in the implementation of the recommendations of the UN Secretary General's Study on Violence against Children prepared by Paulo Sérgio Pinheiro in 2006. The efforts of the Council of Europe and its member States have triggered a change of mindsets and can be accounted for through the adoption of numerous legal standards, monitoring mechanisms, awareness-raising campaigns and initiatives. 10 years later, target 16.2 of the post-2015 Agenda for Sustainable Development calls for the elimination of all forms of violence against children by 2030.

How can Europe move forward to fulfill the promises of the Global Study? Which achievements can we build on? What are the loopholes and the reasons for sometimes slow and fragmented progress? How can Council of Europe member States meaningfully contribute to the follow-up to the UN Sustainable Development Goals in the area of violence against children?

The session will provide an insight into the opportunities generated at global level and discuss concrete ways how Europe can use these to effectively address all forms of violence against all children.

Moderator: **Mr Ton Liefwaard**, UNICEF Chair and Professor of Children's Rights, Leiden University, The Netherlands

Speakers:

- ▶ **Ms Elda Moreno**, Director, Office of the Special Representative of the United Nations Secretary-General on Violence against Children
- ▶ **Ms Susan L. Bissell**, Director a.i., The Global Partnership to End Violence against Children

Discussants:

- ▶ **Ms Gabriela Coman**, President of the National Authority for Child Protection and Adoptions, Romania
- ▶ **Mr Per-Anders Sunesson**, Deputy Director General, Ministry of Health and Social Affairs, Sweden
- ▶ **Ms Maya Manolova**, Ombudsperson of the Republic of Bulgaria

SESSION 8 (Royal Ballroom III)

PUBLIC SPENDING AND THE RIGHTS OF THE CHILD: CHILD BUDGETING

Public spending on children is an international human rights priority. It is the focus of a recent UN Human Rights Council Resolution, the EU Commission Recommendation "Investing in Children" as well as the subject of a forthcoming general comment of the Committee on the Rights of the Child. Child budgeting involves three elements: (i) visibility – providing transparency on what is spent on children; (ii) sufficiency - ensuring that adequate public spending is available for the realisation of children's rights; and (iii) participation – ensuring that children are provided with meaningful opportunities to influence spending decisions.

How do we know how much money is spent to secure children's rights? Are we spending enough and if not, why? How can children participate in the budgeting process?

This session will try to find answers to these questions in a participatory way. Attendees will discuss the challenges and opportunities of children's budgeting in small groups with experts, including young people, who share good practices in the area. Participants will then take part in a 'walking session' where they will post their learning and outstanding questions on notice boards and at the same time meet and interact with other attendees.

Moderator: **Ms Laura Lundy**, Professor of Education Law and Children's Rights, Queen's University, Belfast, United Kingdom

Speakers:

- ▶ **Mr Jorge Cardona Llorens**, Member of the UN Committee on the Rights of the Child
- ▶ **Mr Luis Jimena Quesada**, Professor of Law at the University of Valencia, former President of the European Committee of Social Rights
- ▶ **Mr Johan van den Hout**, Thematic Spokesman on Children, Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe

Facilitators of working groups:

- ▶ **Ms Jana Hainsworth**, Secretary General, Eurochild
- ▶ **Ms Margaret Tuite**, European Commission Coordinator for Rights of the Child
- ▶ **Ms Anne Crowley**, Policy and Research Consultant, United Kingdom

SESSION 9 (Sredetz Hall)

NON-DISCRIMINATION OF LESBIAN, GAY, BISEXUAL, TRANSGENDER AND INTERSEX (LGBTI) YOUNG PEOPLE

LGBTI children and young persons face many human rights violations arising from discrimination on the basis of their actual or perceived sexuality, gender identity or sex characteristics. They are often victims of bullying and violence, which has a serious effect on their well-being and prevents openness about their personal identity. Children, LGBTI children included, are entitled to enjoy human rights and require a safe environment in order to participate fully in society.

How can governments take systematic action to improve the safety and equality of LGBTI children and young persons and protect them from violence and bullying at home, in schools, in public and private services, on the Internet, in sports and in public spaces? How can we support the empowerment of LGBTI young persons, and what lessons can be learned from them?

The session seeks to explore good practices across Council of Europe member States, and identify policy gaps in safeguarding non-discrimination and the human rights of young LGBTI people.

Moderator: **Mr Yuri de Boer**, Policy Advisor, Council of Europe

Speakers:

- ▶ **Ms Maria Amor Estebanez**, Programme Manager – Legal Research, European Union Agency for Fundamental Rights (FRA)
- ▶ **Mr Michael Barron**, Council of Europe Expert, Ireland
- ▶ **Mr Nick Vijn**, Young and Out and Gay-Straight Alliances, The Netherlands
- ▶ **Ms Gudrun Jevne**, Advisor, Norwegian Directorate for Children, Youth and Family Affairs, Norway

16.00 *Coffee break*

16.30 **Plenary session** (Royal Ballroom)

Key messages and open questions of thematic sessions 4-9 are presented by moderators, rapporteurs and the young delegates.

Moderator: **Ms Regína Jensdóttir**, Council of Europe Co-ordinator for the Rights of the Child

17.30 **Closing session**

- ▶ **Ms Eva Zhecheva**, Chairperson of the State Agency for Child Protection, Bulgaria
- ▶ **Mr Gianluca Esposito**, Head of the Human Dignity and Equality Department, Council of Europe

18.00 **End of the conference**

Introduction

■ Il y a 10 ans, le Conseil de l'Europe lançait le programme « Construire une Europe pour et avec les enfants », réaffirmant son engagement envers les enfants et leurs droits fondamentaux. Depuis 2009, deux stratégies successives sur les droits de l'enfant ont orienté ces travaux : la Stratégie de Stockholm (2009-2011) et la Stratégie de Monaco (2012-2015). Un bilan de cette dernière a été réalisé à l'occasion de la conférence de mi-parcours tenue à Dubrovnik en 2014.

■ La présente conférence de Sofia, intitulée « Atteindre des sommets pour les droits de l'enfant », lance la troisième stratégie du Conseil de l'Europe sur les droits de l'enfant. La « Stratégie de Sofia », adoptée par le Comité des Ministres le 2 mars 2016, entend aider, pour les six prochaines années, les 47 Etats membres à répondre aux cinq objectifs prioritaires ci-après sur les droits de l'enfant :

- ▶ l'égalité des chances pour tous les enfants ;
- ▶ la participation de tous les enfants ;
- ▶ une vie sans violence pour tous les enfants ;
- ▶ une justice adaptée à tous les enfants ;
- ▶ les droits de l'enfant dans l'environnement numérique.

■ La conférence est organisée dans le cadre de la présidence bulgare du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe. Il est sous le patronage du Président de la République de Bulgarie, M. Rosen Plevneliev et accueillie par l'Agence nationale pour la protection de l'enfance et le ministère du Travail et de la Politique sociale de Bulgarie. Elle est l'occasion pour les représentants à haut niveau des Etats membres et d'autres organisations internationales d'affirmer leur engagement envers la stratégie et d'exposer la manière dont ils envisagent sa mise en œuvre.

■ La conférence s'articule autour de neuf séances thématiques, lesquelles permettront aux participants de prendre connaissance et de débattre des progrès accomplis en réponse aux défis les plus exigeants de la Stratégie. Le nombre et la longueur des présentations ont été limités de manière à ménager suffisamment de temps pour la discussion. Les participants auront le loisir de dialoguer et d'échanger lors de la Foire aux idées, où plus de 20 organisations seront invitées à présenter leurs dernières publications et à échanger au sujet de leurs travaux.

■ Un groupe de 10 enfants et de jeunes en provenance de différents Etats membres participe à la conférence. Tous ces jeunes sont spécialistes d'un ou plusieurs domaines couverts par la stratégie et sont habitués à mener des actions de défense et de promotion des droits. Ils prendront part aux débats, interviendront en qualité d'observateurs lors des séances thématiques et rendront compte de leurs discussions en séance plénière de diverses manières. Nous adressons nos plus vifs remerciements aux jeunes, à leurs accompagnateurs, aux modérateurs ainsi qu'à Eurochild et au Réseau national bulgare pour l'enfance sans qui cela n'aurait pas été possible.

■ Tous les participants sont invités à participer activement aux débats lors de cette conférence et à partager leurs expériences, bonnes et mauvaises, les enjeux et les possibilités, les problèmes et les solutions, autrement dit tout ce qui peut être utile aux autres.

■ Ce n'est qu'en unissant nos efforts que nous pourrons atteindre des sommets pour les droits de l'enfant.

Aperçu du programme de la conférence

LUNDI 4 AVRIL

- 16h00 ▶ Enregistrement anticipé à l'Hôtel Sofia Balkan
- 18h30 ▶ Réception de bienvenue offerte par le Président de la République de Bulgarie

MARDI 5 AVRIL

- 8h00 ▶ Enregistrement à l'Hôtel Sofia Balkan
- 9h00 ▶ Cérémonie d'ouverture (Royal Ballroom)
- 9h30 ▶ Allocution
- 9h45 ▶ Séance à haut niveau
- 10h15 ▶ Pause-café
- 10h45 ▶ Séance à haut niveau (suite)
- 13h00 ▶ Déjeuner
- 14h30 **Trois séances thématiques parallèles :**
 - ▶ Défendre les droits des enfants migrants : tirer les enseignements de la « crise des réfugiés » (Royal Ballroom I)
 - ▶ Une justice adaptée aux enfants : l'audition des enfants dans le cadre des procédures judiciaires (Royal Ballroom III)
 - ▶ Le droit d'être entendu : améliorer le niveau de participation des enfants (Sredetz Hall)
- 16h00 ▶ Pause-café
- 16h30 – 18h00 ▶ Foire aux idées (Sredetz Hall)
- 16h30 – 17h30 **Deux événements parallèles :**
 - ▶ Manuel de droit européen en matière de droits de l'enfant (Royal Ballroom I)
 - ▶ Les stratégies en action – l'expérience bulgare (Royal Ballroom III)
- 18h00 ▶ Fin de la première journée de la Conférence
- 19h30 ▶ Dîner

MERCREDI 6 AVRIL

9h15 ▶ Séance plénière : compte-rendu des séances thématiques 1 à 3 (Royal Ballroom)

10h30 ▶ Pause-café

11h00 **Trois séances thématiques parallèles :**

- ▶ Les droits des enfants dans l'environnement numérique : concevoir une approche coordonnée au moyen de stratégies nationales (Sredetz Hall)
 - ▶ La radicalisation des enfants : trouver l'approche fondée sur les droits (Royal Ballroom III)
 - ▶ Donner suite aux résultats du monitoring : le suivi à donner au 1er rapport de mise en œuvre du Comité de Lanzarote (Royal Ballroom I)
-

12h30 ▶ Déjeuner

14h30 **Trois séances thématiques parallèles :**

- ▶ Etude de l'ONU sur la violence à l'égard des enfants +10 : progrès et défis en Europe (Royal Ballroom I)
 - ▶ Dépenses publiques et droits de l'enfant : la budgétisation axée sur les enfants (Royal Ballroom III)
 - ▶ Le droit à la non-discrimination : droits des jeunes lesbiennes, homosexuels, bisexuels, transgenres et intersexuels (LGBTI) (Sredetz Hall)
-

16h00 ▶ Pause-café

16h30 ▶ Séance plénière : compte-rendu des séances thématiques 4 à 9 (Royal Ballroom)

17h30 ▶ Séance de clôture

18h00 ▶ Fin de la conférence

Programme de la Conférence

LUNDI 4 AVRIL

- 16h00 Arrivée des participants et enregistrement anticipé à l'Hôtel Sofia Balkan
- 18h30 Réception de bienvenue offerte par le Président de la République de Bulgarie, **S.E. M. Rosen Plevneliev**, à l'Institut et Musée national d'archéologie, 2 Saborna Street.

MARDI 5 AVRIL

- 8h00 Enregistrement à l'hôtel Sofia Balkan
- 9h00 **Cérémonie d'ouverture** (Royal Ballroom)
- Modératrice: **Mme Deyana Kostadinova**, chef du cabinet du Président de la République de Bulgarie
- ▶ **S.E. M. Rosen Plevneliev**, Président de la République de Bulgarie
 - ▶ **M. Ivailo Kalfin**, Vice-Premier ministre pour les politiques démographiques et sociales et ministre du Travail et de la Politique sociale, Bulgarie
 - ▶ **Mme Gabriella Battaini-Dragoni**, Secrétaire Générale adjointe, Conseil de l'Europe
 - ▶ **S.E. Mme Marie-Louise Coleiro Preca**, Présidente de Malte
- 9h30 **Allocution**
- ▶ **M. Nils Muiznieks**, Commissaire aux droits de l'homme du Conseil de l'Europe
- 9h45 **Séance plénière à haut niveau**
- Modératrice: **Mme Regína Jensdóttir**, Coordinatrice du Conseil de l'Europe pour les droits de l'enfant
- ▶ **S.E. M. Daniel Mitov**, ministre des Affaires étrangères de Bulgarie, Président du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe
 - ▶ **M. Margus Tsahkna**, ministre de la protection sociale, Estonie
 - ▶ **M. Benyam Dawit Mezmur**, Président du Comité des droits de l'enfant des Nations Unies
- 10h15 *Pause-café*¹

1. Pendant la pause-café, il sera pris une photo de famille de tous les orateurs de la séance à haut niveau.

10h45 **Séance plénière à haut niveau (suite)**

Les représentants à haut niveau sont invités à réaliser de courtes interventions faisant part des évolutions et des difficultés observées ainsi que de leur engagement à renforcer les droits fondamentaux des enfants. La séance vise les cinq domaines prioritaires de la stratégie du Conseil de l'Europe sur les droits de l'enfant :

1. L'égalité des chances pour tous les enfants
2. La participation de tous les enfants
3. Une vie sans violence pour tous les enfants
4. Une justice adaptée à tous les enfants
5. Les droits de l'enfant dans l'environnement numérique

Modératrice: **Mme Regína Jensdóttir**, Coordinatrice du Conseil de l'Europe pour les droits de l'enfant

Etats membres :

- ▶ **Albanie** : **M. Blendi Klosi**, ministre des Affaires sociales et de la Jeunesse
- ▶ **Andorre** : **Mme Esther Fenoll Garcia**, secrétaire d'Etat aux Affaires sociales et au travail
- ▶ **Azerbaïdjan** : **Mme Hijran Huseynova**, présidente de la Commission nationale pour la famille, les femmes et l'enfance
- ▶ **Chypre** : **Mme Zeta Emilianidou**, ministre du Travail, des affaires sociales et de la sécurité sociale
- ▶ **Croatie** : **Mme Bernardica Juretić**, ministre des Affaires sociales et de la Jeunesse
- ▶ **Finlande** : **M. Jari Partanen**, secrétaire d'état au ministre des affaires familiales et aux services sociaux
- ▶ **Hongrie** : **Mme Katalin Novák**, ministre d'Etat à la Famille et à la Jeunesse
- ▶ **Lettonie** : **M. Jānis Reirs**, ministre des Affaires sociales
- ▶ **Lituanie** : **M. Algirdas Šešelgis**, vice-ministre de la Sécurité sociale et du Travail
- ▶ **Malte** : **M. Michael Farrugia**, ministre de la Famille et de la Solidarité sociale
- ▶ **Monaco** : **S.E. M. Gilles Tonelli**, conseiller de gouvernement pour les Relations extérieures et la Coopération, ministre des Affaires étrangères
- ▶ **Norvège** : **M. Kai-Morten Tarning**, secrétaire d'Etat, ministère de l'Enfance, de l'Egalité et de l'Inclusion sociale
- ▶ **Pologne** : **Mme Renata Szczech**, vice-ministre de la Famille, du Travail et de la Politique sociale
- ▶ **Portugal** : **Mme Ana Sofia Antunes**, secrétaire d'Etat à l'inclusion des personnes handicapées
- ▶ **Roumanie** : **Mme Claudia-Ana Costea**, ministre du Travail, de la Famille, de la Protection sociale et des Personnes âgées
- ▶ **République tchèque** : **Mme Michaela Marksová**, ministre du Travail et des Affaires sociales

- ▶ **Suède** : Mme **Pernilla Baralt**, secrétaire d'Etat auprès de la ministre de l'Enfance, des Personnes âgées et de l'Égalité de genre

Défendre les droits des enfants dans la crise migratoire actuelle

- ▶ Mme **Marie-Pierre Poirier**, Directrice régionale, Bureau régional de l'UNICEF pour l'Europe centrale et orientale et la Communauté des Etats indépendants, Coordinatrice spéciale pour la crise des réfugiés et des migrants en Europe
- ▶ **M. Michael O'Flaherty**, Directeur, Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne (FRA)
- ▶ **M. Apolonio Ruiz Liger**, vice-gouverneur pour la stratégie de développement social, Banque de développement du Conseil de l'Europe

Protéger les enfants contre la violence

- ▶ Mme **Maud de Boer-Buquicchio**, Rapporteuse spéciale des Nations Unies sur la vente d'enfants, la prostitution des enfants et la pornographie mettant en scène des enfants
- ▶ Mme **Marta Santos Pais**, Représentante spéciale du Secrétaire Général des Nations Unies chargée de la question de la violence à l'encontre des enfants
- ▶ Mme **Stella Kyriakides**, Présidente de la Commission des questions sociales, de la santé et du développement durable, Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe

13h00 *Déjeuner*

14h30 **Trois séances thématiques parallèles**

SEANCE 1 (Royal Ballroom I)

DEFENDRE LES DROITS DES ENFANTS MIGRANTS : TIRER LES ENSEIGNEMENTS DE LA « CRISE DES REFUGIES »

Les crises et les guerres qui sévissent ces dernières années dans plusieurs pays ont poussé un nombre sans précédent d'enfants et de familles à migrer vers le cœur de l'Europe. De par leur ampleur et leur multiplicité, les atteintes aux droits de l'enfant qui ont été rapportées dans ce contexte sont particulièrement préoccupantes. Les enseignements tirés de l'intervention sur le terrain des acteurs gouvernementaux et non-gouvernementaux, des instances nationales de défense des droits de l'homme responsables des questions relatives aux migrations et des organisations internationales sont essentiels pour définir collectivement les nouveaux rôles stratégiques de chacun et l'action à mener pour veiller à ce que ces enfants bénéficient d'une protection appropriée et soient à même d'exercer leurs droits.

Quelles sont les difficultés spécifiques que rencontrent les enfants se trouvant dans cette situation ? Comment le principe de l'intérêt supérieur de l'enfant peut-il être respecté tout au long du processus migratoire et quelles sont les garanties à mettre en place pour protéger les enfants contre tout nouveau préjudice ? Comment font les Etats pour renoncer à la rétention d'enfants pour des raisons d'immigration et mettre en œuvre des solutions de remplacement adaptées ? Quels mécanismes et mesures de suivi convient-il de mettre en place pour remédier à toutes les violations des droits de ces enfants ?

Cette séance apportera un éclairage sur la situation actuelle des enfants migrants en Europe. Elle sera l'occasion d'échanger sur les enseignements tirés et les difficultés qui subsistent en matière de protection de l'enfance en Europe et de réfléchir aux grandes priorités et à la voie à suivre.

Modérateur : **M. George Moschos**, défenseur adjoint des enfants, Grèce

Orateurs :

- ▶ **M. George Tyrikos-Ergas**, bénévole de l'ONG « Agkalia », Lesvos, Grèce
- ▶ **Mme Anna Austin**, juriste adjointe, greffe de la Cour européenne des droits de l'homme
- ▶ **M. Tomáš Boček**, Représentant spécial du Secrétaire Général du Conseil de l'Europe pour les migrations et les réfugiés
- ▶ **M. Jean Claude Legrand**, conseiller régional principal en protection de l'enfance, Bureau régional de l'UNICEF pour l'Europe centrale et orientale et la Communauté des Etats indépendants
- ▶ **M. Helmut Sax**, membre du Groupe d'experts sur la lutte contre la traite des êtres humains du Conseil de l'Europe (GRETA)

Intervenants :

- ▶ **M. Fredrik Malmberg**, Défenseur des enfants, Suède ; coauteur du Premier rapport du Groupe de travail de l'ENOC sur les enfants déplacés
- ▶ **Mme Antigoni Angelakis**, ONG METAction, Grèce

SEANCE 2 (Royal Ballroom III)

UNE JUSTICE ADAPTEE AUX ENFANTS : L'AUDITION DES ENFANTS DANS LE CADRE DES PROCEDURES JUDICIAIRES

Chaque année, des milliers d'enfants en Europe sont en contact avec le système judiciaire, que ce soit en qualité de victimes, de témoins, de délinquants ou de requérants. L'accès à la justice est en lui-même un droit fondamental. Le droit de l'enfant d'être entendu est l'un des quatre principes directeurs de la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant. Les Lignes directrices 2010 du Conseil de l'Europe sur une justice adaptée aux enfants énoncent une série de recommandations aux Etats membres visant à faciliter sa mise en œuvre.

Ces dernières années, on a pu observer que ce droit était davantage respecté et mis en pratique en Europe et que les enfants jouaient désormais un rôle plus actif dans les procédures judiciaires. Cela étant dit, « l'audition » d'un enfant dans le cadre d'une procédure judiciaire n'en reste pas moins une entreprise difficile. Par exemple, certains enfants peuvent avoir des difficultés à s'exprimer correctement ou à comprendre les conditions dans lesquelles se déroule leur « audition ». Aussi importe-t-il, compte tenu des différences d'âge, de maturité et de compréhension, que des professionnels correctement formés capables de s'adapter aux besoins de chaque enfant interviennent.

Cette séance permettra aux responsables politiques et aux professionnels d'examiner : (i) les besoins spécifiques d'un enfant en contact avec le système de justice dans le cadre d'auditions (ii) les principales difficultés auxquelles se heurtent encore les professionnels dans la pratique ; et (iii) la manière d'intégrer des bonnes pratiques dans leur propre système juridique.

Modératrice: **Mme Velina Todorova**, Maître de conférences, Institut de l'Etat et du Droit, Université bulgare des sciences, Bulgarie

Orateurs :

- ▶ **M. Benoît van Keirsbilck**, directeur, Défense des enfants international
- ▶ **Mme Verginia Micheva-Russeva**, vice-ministre de la Justice, Bulgarie
- ▶ **Mme Margaret Tuite**, Coordinatrice pour les droits de l'enfant de la Commission européenne
- ▶ **Mme Zuzana Fišerová**, présidente du Comité européen de coopération juridique du Conseil de l'Europe

Intervenants :

- ▶ **Mme Renata Szredzińska**, Nobody's Children Foundation, Pologne
- ▶ **Mme Astrid Podsiadlowski**, Chef du Secteur Droits de l'enfant, Service de l'égalité et des droits des citoyens, Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne

SEANCE 3 (Sredetz Hall)

LE DROIT D'ÊTRE ENTENDU : AMÉLIORER LE NIVEAU DE PARTICIPATION DES ENFANTS

Le droit de l'enfant d'être entendu, tel que prévu à l'article 12 de la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant, est un principe largement reconnu. Est-il pour autant largement appliqué dans la pratique ? Beaucoup d'organisations, d'établissements scolaires, de communes, d'instances gouvernementales et d'autres personnes travaillant auprès d'enfants font participer ces derniers à divers projets, événements et autres initiatives. Il s'agit toutefois souvent d'activités ponctuelles qui ne produisent pas les résultats escomptés et n'ont pas la viabilité souhaitée par les enfants et les adultes impliqués.

Comment passer de projets parcellaires à une participation institutionnalisée des enfants ? Comment faire en sorte que les enfants soient systématiquement entendus dès lors que leurs intérêts sont en jeu ? Quels sont les obstacles posés à la participation « par défaut » des enfants et comment les surmonter ?

L'objectif de la séance est de trouver des réponses à ces questions dans les trois domaines recensés dans la Recommandation du Conseil de l'Europe sur la participation des enfants et des jeunes de moins de 18 ans : protéger le droit de participer, encourager et faire connaître la participation, et créer des espaces de participation.

Modératrice: **Mme Anne Crowley**, consultante en politique et recherche, Royaume-Uni

Orateur :

- ▶ **Mme Gerison Lansdown**, consultante internationale sur les droits de l'enfant, Royaume-Uni

Experts des groupes de travail :

- ▶ **Mme Elizabeth Canavan**, secrétaire adjointe, ministère de l'enfance et de la jeunesse, Irlande
- ▶ **Mme Anne O'Donnell**, chef du Service de la participation citoyenne, du jeu, des loisirs et de la culture, ministère de l'enfance et de la jeunesse, Irlande
- ▶ **Mme Lily Cheung** et **Mme Jane Hayes-Nall**, jeunes déléguées, Irlande
- ▶ **Mme Kiira Gornischeff**, gestionnaire de projet et conseillère, Union estonienne pour le bien-être des enfants, Estonie
- ▶ **Mme Elise Nikonov**, spécialiste en chef, Service de l'enfance et de la famille, ministère des Affaires sociales, Estonie
- ▶ **Mme Mia Marta Ruus**, jeune déléguée, Estonie
- ▶ **Mme Petya Dimitrova**, experte, Agence nationale pour la protection de l'enfance, Bulgarie
- ▶ **M. Plamen Dimov** et **Mme Yoana Zaharieva**, jeunes délégués, Bulgarie

16h00 *Pause-café*

16h30 – 18h00 **Foire aux idées** (Sredetz Hall)

Une vingtaine d'organisations, de réseaux et autres promoteurs des droits de l'enfant présenteront des matériels d'information et se tiendront prêts à répondre aux questions. Les participants sont invités à parcourir les lieux, dialoguer, échanger et proposer de nouvelles idées sur la manière de faire de la Stratégie du Conseil de l'Europe sur les droits de l'enfant 2016-2021 une réalité.

Organisations participantes :

- ▶ Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne (FRA)
- ▶ Campagne pour mettre fin à la rétention d'enfants, Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe
- ▶ Caritas Europa
- ▶ ChildPact (Coalition régionale pour la protection de l'enfance)
- ▶ Children of Prisoners Europe
- ▶ Conseil des Etats de la mer Baltique (CEMB)
- ▶ Défense des enfants International (DEI), Belgique
- ▶ Dubit Limited, Royaume-Uni
- ▶ ECPAT Luxembourg
- ▶ Eurochild
- ▶ Lumos
- ▶ Observatoire international de justice juvénile (OIJJ)
- ▶ Organisation Internationale de la Francophonie (OIF)
- ▶ Organisation mondiale de la santé (OMS)
- ▶ Représentante spéciale du Secrétaire général des Nations Unies chargée de la question de la violence à l'encontre des enfants
- ▶ Réseau HELP du Conseil de l'Europe
- ▶ Save the Children
- ▶ SOS Villages d'Enfants International
- ▶ UNICEF
- ▶ Union estonienne pour le bien-être des enfants

Nouvelles publications et rapports lancés à l'occasion de la conférence :

- ▶ Conseil de l'Europe: « L'intérêt supérieur de l'enfant : dialogue entre la théorie et la pratique »
- ▶ Conseil de l'Europe: contribution du Comité européen des Droits sociaux sur l'insécurité économique et les droits de l'enfant
- ▶ Conseil de l'Europe: droits de l'enfant et services sociaux – rapport sur la mise en œuvre de la Recommandation du Conseil de l'Europe sur les droits de l'enfant et les services sociaux adaptés aux enfants et aux familles
- ▶ Conseil de l'Europe : Obstacles aux droits des enfants aujourd'hui : Qu'en pensent les enfants ?
- ▶ SOS Villages d'Enfants : réaliser les droits de l'enfant – manuel de formation pour les professionnels de la prise en charge alternative d'enfants

16h30 – 17h30 **Deux événements parallèles**

EVENEMENT PARALLELE 1 (Royal Ballroom I)

Manuel de droit européen en matière de droits de l'enfant

Le Manuel de droit européen en matière de droits de l'enfant, publié par l'Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne (FRA), le Conseil de l'Europe et la Cour européenne des droits de l'homme, est le premier guide complet sur le droit européen dans le domaine des droits de l'enfant. Il fait référence à la jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme et de la Cour de justice de l'Union européenne. Il fournit des informations sur les règlements et directives pertinents de l'UE, la Charte sociale européenne, les décisions du Comité européen des Droits sociaux, d'autres instruments du Conseil de l'Europe, ainsi que sur la Convention des Nations Unies relative aux droits de l'enfant et d'autres instruments internationaux.

Le manuel est destiné à aider les avocats, les juges, les procureurs, les travailleurs sociaux, les organisations non-gouvernementales et d'autres instances qui s'occupent de questions juridiques liées aux droits de l'enfant. Il couvre des questions telles que l'égalité, l'identité des personnes, la vie familiale, la prise en charge alternative et l'adoption, la migration et l'asile, la protection de l'enfant contre la violence et l'exploitation, ainsi que des droits de l'enfant dans le cadre de la justice pénale et d'autres procédures.

Modérateur : **M. Gianluca Esposito**, chef du Service de l'égalité et de la dignité humaine, Conseil de l'Europe

Orateurs :

- ▶ **M. Ton Liefaard**, président de l'UNICEF et professeur sur les droits de l'enfant, université de Leyde, Pays-Bas
- ▶ **Mme Anna Austin**, juriste adjointe, Cour européenne des droits de l'homme
- ▶ **Mme Maria Amor Estebanez**, Gestionnaire de programme de la Recherche juridique, Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne (FRA)
- ▶ **M. Luis Jimena Quesada**, professeur de droit à l'université de Valence, ancien président du Comité européen des Droits sociaux

EVENEMENT PARALLELE 2 (Royal Ballroom III)

Les stratégies en action – l'expérience bulgare

L'atelier a pour objectif de présenter l'expérience bulgare en matière d'élaboration de stratégies nationales sur les droits de l'enfant et de mécanismes concrets de mise en œuvre et de suivi. Il cherche également à identifier les pratiques et modèles de travail efficaces.

La séance est organisée de manière à imiter le processus de construction d'un bâtiment composé de fondations, de piliers et d'un toit. La Stratégie bulgare pour l'enfance 2008-2018 et les données de base sur la pauvreté des enfants, la population des enfants, les schémas familiaux, l'éducation, la santé et les groupes à risque constituent les fondations du bâtiment. La Bulgarie a ensuite érigé des « piliers » sur cette base, qui correspondent aux priorités de sa stratégie nationale pour l'enfance et à celles de la Stratégie du Conseil de l'Europe :

- Le droit de l'enfant de vivre en famille ;
- Le droit de l'enfant à la santé ;
- Le droit de l'enfant à l'éducation ;
- Les enfants et la justice ;
- La participation de tous les enfants.

Chaque pilier est formé de quelques niveaux de base – les « pierres de l'édifice » – qui correspondent aux principaux éléments de l'élaboration et de la mise en œuvre des politiques nationales, à savoir :

- l'établissement d'un cadre juridique et administratif adéquat ;
- l'adoption de politiques pertinentes et la démonstration d'un leadership politique ;
- la réglementation, le développement et la sous-traitance de services ;
- La promotion de la qualité et de l'impact au moyen d'outils de suivi et d'évaluation adaptés.

18h00 Fin de la première journée de la conférence

18h30 Des guides touristiques accueillent les participants devant le Sofia Hotel Balkan pour les accompagner au Club militaire central, avec une courte visite touristique de la ville, comprenant des spectacles de rue

19h30 Dîner de la Conférence au Club militaire central, 7 boulevard Tsar Osvoboditel (à 10 minutes de marche de l'Hôtel Sofia Balkan)

9h15 **Séance plénière** (Royal Ballroom)

Présentation des messages clés et questions ouvertes des trois séances thématiques par les modérateurs, les rapporteurs, et le groupe d'enfants et de jeunes.

Modératrice : **Mme Ivanka Shalapatova**, directrice générale, fondation « Pour nos enfants », Bulgarie

10h30 *Pause-café*

11h00 **Trois séances thématiques parallèles**

SEANCE 4 (Sredetz Hall)

LES DROITS DES ENFANTS DANS L'ENVIRONNEMENT NUMERIQUE : CONCEVOIR UNE APPROCHE COORDONNEE AU MOYEN DE STRATEGIES NATIONALES

L'utilisation croissante des technologies numériques par les enfants crée beaucoup de nouvelles opportunités. Ces outils permettent aux enfants d'accéder aux contenus et d'exercer leurs droits, dont celui de recevoir et de communiquer des informations, et offrent de nouveaux modes d'interaction numérique. Dans le même temps, ces possibilités vont de pair avec des risques d'atteinte aux droits des enfants. Ces derniers peuvent être victimes de violation du droit au respect de leur vie privée, être exposés à des contenus illicites ou préjudiciables ou encore à des prédateurs cherchant à abuser d'eux ou à les recruter. Il arrive aussi que les enfants soient eux-mêmes en conflit avec la loi ou portent préjudice à autrui au moyen d'internet.

Quels sont les progrès réalisés en Europe pour protéger les droits de l'enfant à l'ère numérique ? Quels sont les problèmes pressants concernant les enfants, en leur qualité d'utilisateurs d'internet et des médias ayant besoin d'une protection, et en tant que « cyber- citoyens » ? Quels sont les cadres et partenariats capables de relever au mieux ces défis ? Comment les stratégies nationales peuvent-elles garantir la réalisation des droits de l'enfant dans l'environnement numérique ? Cette séance sera l'occasion de passer en revue le monde numérique sous l'angle des enfants. Elle cherchera à évaluer l'impact des nouveaux médias et nouvelles technologies sur les droits de l'enfant et examinera les types de politiques et actions soutenant au mieux les droits des enfants à la participation, à la protection et à l'offre de prestations dans le monde numérique.

Modératrice : **Mme Elfa Ýr Gylfadóttir**, présidente du comité directeur du Conseil de l'Europe sur les médias et la société de l'information

Orateurs :

- ▶ **Mme Sonia Livingstone**, professeur de psychologie sociale, London School of Economics and Political Science, Royaume-Uni
- ▶ **Mme Luiza Shahbazyan**, coordinatrice adjointe, Centre bulgare pour un internet plus sûr
- ▶ **M. Michael Taylor**, chargé de politiques, NousPROTEGEONS les enfants en ligne et Abus sexuels sur enfants en ligne à l'échelle internationale, Centre stratégique sur le crime organisé, Royaume-Uni
- ▶ **M. Liubomir Tulev**, Service de lutte contre la cybercriminalité, Direction générale « Lutte contre le crime organisé », ministère de l'Intérieur, Bulgarie

Intervenant :

- ▶ **M. John Carr**, conseiller technique, Alliance d'ONG européennes pour la sécurité des enfants en ligne (European NGO Alliance for Child Safety Online)

SEANCE 5 (Royal Ballroom III) LA RADICALISATION DES ENFANTS : TROUVER L'APPROCHE FONDEE SUR LES DROITS

L'émergence de l'extrémisme et de la radicalisation au cours des dernières années est l'une des réalités sociales qui touchent de plus en plus d'enfants en Europe et affectent par conséquent leurs droits. Dans plusieurs pays européens, les médias rendent quotidiennement compte de situations et d'actions extrêmement préoccupantes impliquant des enfants. Il s'agit non seulement d'adolescents attirés dans des mouvements extrémistes ou ayant décidé de rejoindre des zones de guerre à l'étranger, mais aussi d'enfants, parfois très jeunes, qui accompagnent des membres de leur famille à l'étranger. De récentes études ont également mis en lumière le nombre croissant de jeunes filles radicalisées ou recrutées, et fourni les preuves attestant de leur rôle dans l'extrémisme violent.

Que faire pour mieux comprendre les tendances et processus actuels conduisant à la radicalisation des enfants en Europe ? Quel est l'impact des politiques de lutte contre la radicalisation sur les droits fondamentaux des enfants ? Quelles sont les interventions et stratégies susceptibles de donner des résultats concrets et positifs, s'agissant de détourner les enfants de l'extrémisme ? Comment assurer la réinsertion et la réadaptation de ceux de retour dans leur pays ?

Cette séance sera l'occasion de débattre des défis liés à la prévention de la radicalisation ainsi qu'à la dé-radicalisation des enfants. L'objectif sera de dépasser les outils juridiques traditionnels de lutte contre le terrorisme et d'insister sur les mesures positives de prévention de la radicalisation des enfants tout en cherchant le juste équilibre entre sécurité et respect des droits de l'enfant. Elle permettra également d'aborder les stratégies axées plus spécifiquement sur l'action de la société civile, la lutte contre les discours extrémistes et la diffusion de contre-arguments, ainsi que la manière de faire face aux griefs perçus par les personnes vulnérables à la radicalisation ou déjà engagées dans cette voie.

Modérateur : **Mme Audrey Osler**, Professeur, University College of Southeast Norway, University de Leeds, Royaume-Uni

Orateurs :

- ▶ **M. Bernard de Vos**, délégué général aux droits de l'enfant (médiateur) de la communauté française de Belgique
- ▶ **Mme Sevinj Fataliyeva**, rapporteure générale sur les enfants, Assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe
- ▶ **M. Mario Janeczek**, membre du Bureau du Comité d'experts sur le terrorisme du Conseil de l'Europe

Intervenant :

- ▶ **M. Pat Dolan**, titulaire de la Chaire UNESCO « Enfants, jeunes et engagement civique », université de Galway, Irlande

SEANCE 6 (Royal Ballroom I)

DONNER SUITE AUX RESULTATS DU MONITORING : LE SUIVI A DONNER AU PREMIER RAPPORT DE MISE EN ŒUVRE DU COMITE DE LANZAROTE SUR « LA PROTECTION DES ENFANTS CONTRE LES ABUS SEXUELS COMMIS DANS LE CERCLE DE CONFIANCE »

En se fondant sur les données fournies par les autorités nationales et plusieurs ONG, le Comité des Parties à la Convention sur la protection des enfants contre l'exploitation et les abus sexuels (Comité de Lanzarote) a adopté, en décembre 2015, son premier rapport de mise en œuvre sur « La protection des enfants contre les abus sexuels commis dans le cercle de confiance ». Ce rapport compare et évalue le cadre du droit pénal et les procédures judiciaires associées des 26 Etats Parties à la Convention examinés, tout en mettant en avant les pratiques prometteuses ainsi que les insuffisances constatées. Il formule également des recommandations visant à améliorer les situations nationales.

Comment les conclusions du Comité de Lanzarote sur les abus sexuels commis dans le cercle de confiance peuvent-elles contribuer à renforcer la protection des enfants victimes de violence sexuelle ? Comment les autorités peuvent-elles être aidées, et par qui, à traduire les conclusions du Comité de Lanzarote en actions concrètes en faveur des enfants ? Comment partager les pratiques identifiées comme prometteuses et faire en sorte qu'elles soient utiles aux autres ?

Cette séance comprendra une présentation des principales conclusions du rapport et de toutes les initiatives connues ou stratégies convenues par les Parties pour mettre en œuvre les recommandations. Les présentations et les discussions ultérieures devraient permettre de dégager des propositions spécifiques afin de donner suite de façon concrète et efficace aux résultats du monitoring. Un accent particulier sera mis sur les actions susceptibles d'être proposées par les représentants de la société civile et les projets de participation des enfants.

Modérateur: **M. Claude Janizzi**, président du Comité de Lanzarote

Orateurs :

- ▶ **Mme Susanna Greijer**, responsable de projet, ECPAT, Luxembourg
- ▶ **Mme Helen Veitch**, membre de la Fondation Oak sur la participation des enfants à la prévention de la violence sexuelle, Centre international: Recherches sur l'exploitation sexuelle et la traite des enfants et sur la violence à l'encontre des enfants, université de Bedfordshire, Royaume-Uni

Intervenant :

- ▶ **Mme Turid Heiberg**, chef d'unité, Secrétariat du Conseil des Etats de la mer Baltique

12h30 *Déjeuner*

14h30 **Trois séances thématiques parallèles**

SEANCE 7 (Royal Ballroom I)

ETUDE DE L'ONU SUR LA VIOLENCE A L'EGARD DES ENFANTS +10: PROGRES ET DEFIS EN EUROPE

Le Conseil de l'Europe s'est avéré être le moteur, au niveau régional, de la mise en œuvre des recommandations formulées dans l'étude du Secrétaire général de l'ONU sur la violence à l'égard des enfants, réalisée par Paulo Sérgio Pinheiro en 2006. Les efforts déployés par le Conseil de l'Europe et ses Etats membres ont suscité un changement des mentalités et se sont concrétisés par l'adoption de plusieurs normes juridiques, mécanismes de monitoring, campagnes de sensibilisation et initiatives. Dix ans plus tard, la cible 16.2 du Programme de développement durable des Nations Unies pour l'après-2015 appelle à l'élimination de toutes les formes de violence à l'encontre des enfants d'ici 2030.

Comment l'Europe peut-elle aller de l'avant et tenir les engagements pris dans l'étude mondiale ? Quelles sont les réalisations sur lesquelles nous pouvons nous appuyer ? Quelles sont les lacunes et raisons de la lenteur et du caractère parfois parcellaire des progrès ? Comment les Etats membres du Conseil de l'Europe peuvent-ils réellement contribuer aux suites à donner aux objectifs de développement durables de l'ONU dans le domaine de la violence à l'égard des enfants ?

La séance apportera un éclairage sur les possibilités offertes au plan mondial et permettra d'examiner comment l'Europe peut concrètement mettre à profit ces opportunités pour s'attaquer efficacement à toutes les formes de violence à l'encontre des enfants.

Modérateur : **M. Ton Liefwaard**, titulaire de la chaire de l'UNICEF et professeur sur les droits de l'enfant, université de Leyde, Pays-Bas

Orateurs :

- ▶ **Mme Elda Moreno**, directrice, Bureau de la représentante spéciale du Secrétaire général des Nations Unies chargée de la question de la violence à l'encontre des enfants
- ▶ **Mme Susan L. Bissell**, directrice par intérim, Partenariat mondial pour mettre fin à la violence à l'encontre des enfants

Intervenants :

- ▶ **Mme Gabriela Coman**, présidente de l'Autorité nationale pour la protection de l'enfance et l'adoption, Roumanie
- ▶ **M. Per-Anders Sunesson**, vice-directeur général, ministère de la Santé et des Affaires sociales, Suède
- ▶ **Mme Maya Manolova**, médiatrice de la République de Bulgarie

SEANCE 8 (Royal Ballroom III)

DÉPENSES PUBLIQUES ET DROITS DE L'ENFANT : LA BUDGÉTISATION AXÉE SUR LES ENFANTS

Les dépenses publiques consacrées aux enfants constituent une priorité au niveau international en matière de droits de l'homme. Cette question est au cœur d'une récente résolution du Conseil des droits de l'homme des Nations Unies, de la recommandation de la Commission européenne intitulée « Investir dans l'enfance pour briser le cercle vicieux de l'inégalité » et fera l'objet d'une prochaine observation générale du Comité des droits de l'enfant. La budgétisation axée sur les enfants fait intervenir trois éléments : (i) la visibilité – garantir la transparence des dépenses consacrées aux enfants ; (ii) la suffisance – garantir l'allocation de fonds publics suffisants pour assurer la réalisation des droits des enfants ; et (iii) la participation – garantir aux enfants de réelles possibilités d'influer sur les décisions afférentes aux dépenses.

Comment connaître les sommes consacrées à la protection des droits des enfants ? Sont-elles suffisantes et dans la négative, pourquoi ? De quelle manière les enfants peuvent-ils participer au processus de budgétisation ?

Cette séance s'efforcera d'apporter des réponses à ces questions de manière participative. Les défis et opportunités en matière de budgétisation axée sur les enfants seront examinés en petits groupes, composés entre autres d'experts et de jeunes, qui partagent des bonnes pratiques en ce domaine. Les participants seront ensuite invités à prendre part à un exercice durant lequel ils inscriront sur des panneaux d'affichage ce qu'ils ont appris ainsi que les questions en suspens. Ce sera également l'occasion pour eux de se rencontrer et d'interagir les uns avec les autres.

Modératrice : **Mme Laura Lundy**, professeure en droit de l'éducation et droits des enfants, Queen's University, Belfast, Royaume-Uni

Orateurs :

- ▶ **M. Jorge Cardona Llorens**, membre du Comité des droits de l'enfant des Nations Unies
- ▶ **M. Luis Jimena Quesada**, professeur de droit à l'université de Valence, ancien président du Comité européen des Droits sociaux
- ▶ **M. Johan van den Hout**, porte-parole thématique sur les enfants, Congrès des pouvoirs locaux et régionaux du Conseil de l'Europe

Animateurs des groupes de travail :

- ▶ **Mme Jana Hainsworth**, Secrétaire Générale, Eurochild
- ▶ **Mme Margaret Tuite**, Coordinatrice pour les droits de l'enfant de la Commission européenne
- ▶ **Mme Anne Crowley**, consultante internationale sur les droits de l'enfant, Royaume-Uni

SEANCE 9 (Sredetz Hall) **LA NON-DISCRIMINATION DES JEUNES LESBIENNES, GAYS, BISEXUELS, TRANSGENRES ET INTERSEXUELS (LGBTI)**

Les enfants et les jeunes LGBTI sont confrontés à de nombreuses violations des droits de l'homme résultant d'une discrimination fondée sur leur sexualité, leur identité de genre ou leurs caractéristiques sexuelles réelles ou perçues. Ils sont souvent victimes de harcèlement et de violence, phénomènes qui compromettent gravement leur bien-être et les incitent à dissimuler leur identité personnelle. Tous les enfants, y compris LGBTI, ont droit à la jouissance des droits de l'homme et ont besoin de se sentir en sécurité pour participer pleinement à la vie de la société.

Quelles sont les mesures systématiques que les gouvernements peuvent adopter pour améliorer la sécurité et l'égalité des enfants et des jeunes LGBTI et les protéger de la violence et du harcèlement aussi bien dans leurs foyers qu'à l'école, au sein des services publics et privés, sur internet, dans les enceintes sportives et les espaces publics ? Comment pouvons-nous contribuer à l'autonomisation des jeunes personnes LGBTI et quels enseignements pouvons-nous en tirer ?

La séance cherche à explorer les bonnes pratiques mises en œuvre au sein des Etats membres du Conseil de l'Europe et à recenser les lacunes politiques en termes de protection contre la non-discrimination et des droits fondamentaux des jeunes LGBTI.

Modérateur : **M. Yuri de Boer**, conseiller politique, Conseil de l'Europe

Orateurs :

- ▶ **Mme Maria Amor Estebanez**, Gestionnaire de programme de la Recherche juridique, Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne (FRA)
- ▶ **M. Michael Barron**, expert du Conseil de l'Europe, Irlande
- ▶ **M. Nick Vijn**, Young and Out and Gay-Straight Alliances, Pays-Bas
- ▶ **Mme Gudrun Jevne**, conseillère, Direction de l'enfance, de la jeunesse et de la famille, Norvège

16h00 *Pause-café*

16h30 **Séance plénière** (Royal Ballroom)

Présentation des messages clés et questions ouvertes des séances thématiques 4 à 9 par les modérateurs, les rapporteurs, et le groupe d'enfants et de jeunes.

Modératrice : **Mme Regína Jensdóttir**, Coordinatrice du Conseil de l'Europe pour les droits de l'enfant

17h30 **Séance de clôture**

- ▶ **Mme Eva Zhecheva**, présidente de l'Agence nationale pour la protection de l'enfance
- ▶ **M. Gianluca Esposito**, Chef du Service de l'égalité et de la dignité humaine, Conseil de l'Europe

18h00 **Fin de la conférence**

...
at about
so being
You're the
my special
a good one
My Nels

...
at about
so being
You're the
my special
a good one
My Nels

Въведение

■ Преди 10 години Съветът на Европа създаде програмата “Да изградим Европа за и със децата” с цел да засили ангажимента си към децата и техните човешки права. От 2009 г. работата в тази област се направлява от две последователни стратегии за правата на детето: Стокхолмската стратегия (2009-2011) и Стратегията от Монако (2012-2015). Изпълнението на последната бе предмет на междинен преглед през 2014 г. в Дубровник.

■ Настоящата конференция в София под надслов „Достигаме висини за правата на детето“ дава начало на третата Стратегия на Съвета на Европа за правата на детето. Стратегията от София, приета от Комитета на министрите на 2 март 2016 г., ще напътства 47-те държави-членки през следващите шест години в работата им по следните пет приоритетни цели за правата на детето:

- ▶ Равни възможности за всички деца
- ▶ Участие на всички деца
- ▶ Живот без насилие за всички деца
- ▶ Адаптирано за деца правосъдие за всички деца
- ▶ Правата на детето в дигиталното пространство

■ Конференцията се организира в рамките на българското председателство на Комитета на министрите на Съвета на Европа. Тя е под патронажа на президента на Република България – г-н Росен Плевнелиев, а домакин е Министерството на труда и социалната политика и Държавната агенция за закрила на детето. Конференцията дава възможност на представители на държавите-членки и други международни организации на високо равнище да изразят своя ангажимент към Стратегията и да представят вижданията си по нейното прилагане.

■ В рамките на деветте тематични сесии участниците могат да научат и обсъдят последните развития по отношение на най-острите предизвикателства, обхванати от Стратегията. Броят на презентациите и тяхната продължителност са сведени до минимум, за да се предостави достатъчно време за дискусии сред участниците. Възможности за контакти и дискусии ще има и по време на Панаира на идеи, където над 20 организации ще изложат последните си публикации и ще говорят за своята работа.

■ В конференцията участват и 10 деца и младежи от 7 държави-членки. Тези млади хора са специалисти по една или няколко от обхванатите от Стратегията теми, а много от тях имат опит в застъпничеството. Те ще дадат своя принос в дискусиите, ще наблюдават тематичните сесии и ще дадат обратна връзка по различни начини по време на пленарната сесия. Изказваме специални благодарности на младите хора, на придружаващите ги лица, на фасилитаторите, както и на сдружение „Юрочайлд“ (Eurochild) и българската Национална мрежа за децата, които направиха това възможно.

■ Всички участници са поканени да се включат активно в настоящата конференция и да споделят своя опит и трудности, предизвикателства и възможности, проблеми и решения; накратко – всичко, от което останалите могат да се поучат.

■ Само заедно можем да достигнем висините за правата на детето.

Кратка програма на конференцията

ПОНЕДЕЛНИК 4 АПРИЛ

- 16.00 ▶ Ранна регистрация в хотел София Балкан
- 18.30 ▶ Прием за добре дошли, даван от Президента на Република България

ВТОРНИК 5 АПРИЛ

- 8.00 ▶ Регистрация в хотел София Балкан
- 9.00 ▶ Церемония по откриването (зала Роял)
- 9.30 ▶ Ключова реч
- 9.45 ▶ Пленарна сесия на високо равнище
- 10.15 ▶ Кафе пауза
- 10.45 ▶ Пленарна сесия на високо равнище (продължение)
- 13.00 ▶ Обяд
- 14.30 **Три паралелни тематични сесии:**
 - ▶ Защита на правата на децата в движение: поуки от “бежанската криза” (зала Роял I)
 - ▶ Адаптирано за деца правосъдие: изслушване на деца в съдебни процедури (зала Роял III)
 - ▶ Правото на изслушване: достигане до нови нива на участие на децата (зала Средец)
- 16.00 ▶ Кафе пауза
- 16.30 – 18.00 ▶ Панаир на идеите (зала Средец)
- 16.30 – 17.15 **Две паралелни съпътстващи прояви:**
 - ▶ Справочник за правото на Европейския съюз, свързано с правата на детето (зала Роял I)
 - ▶ Стратегии в действие – българският опит (зала Роял III)
- 18.00 ▶ Край на първия конферентен ден
- 19.30 ▶ Вечеря

СРЯДА 6 АПРИЛ

9.15 ▶ Пленарна сесия: докладване от тематични сесии 1-3 (зала Роял)

10.30 ▶ Кафе пауза

11.00 **Три паралелни тематични сесии:**

- ▶ Правата на децата в дигиталния свят: създаване на координиран подход чрез национални стратегии (зала Средец)
 - ▶ Радикализация на деца: намиране на подход, основан на права (зала Роял III)
 - ▶ Резултати от мониторинга: първият доклад на Комитета Ланзароте и последващи действия (зала Роял I)
-

12.30 ▶ Обяд

14.30 **Три паралелни тематични сесии:**

- ▶ Изследването на ООН за насилието срещу деца след 10 г.: напредък и предизвикателства в Европа (зала Роял I)
 - ▶ Публични разходи и правата на детето: бюджетиране за деца (зала Роял III)
 - ▶ Недискриминация на лесбийки, гейове, бисексуални, транссексуални и интерсексуални (ЛГБТИ) млади хора (зала Средец)
-

16.00 ▶ Кафе пауза

16.30 ▶ Пленарна сесия: докладване от тематични сесии 4-9 (зала Роял)

17.30 ▶ Заключителна сесия

18.00 ▶ Край на конференцията

Пълна програма на конференцията

ПОНЕДЕЛНИК 4 АПРИЛ

- 16.00 Пристигане на участниците и предварителна регистрация в „София Хотел Балкан“
- 18.30 Прием за добре дошли, даван от Президента на Република България **г-н Росен Плевнелиев** в Националния археологически институт с музей, ул. „Съборна“ № 2.

ВТОРНИК 5 АПРИЛ

- 8.00 Регистрация в „София Хотел Балкан“
- 9.00 **Церемония по откриването** (зала Роял)
Модератор: **Г-жа Деяна Костадинова**, началник на кабинета на Президента на Република България
- ▶ **Г-н Росен Плевнелиев**, Президент на Република България
 - ▶ **Г-н Ивайло Калфин**, заместник министър-председател и министър на труда и социалната политика
 - ▶ **Г-жа Габриела Батаини-Драгони**, заместник генерален секретар на Съвета на Европа
 - ▶ **Н.Пр. г-жа Мари-Луиз Колейро Прека**, Президент на Малта
- 9.30 **Ключова реч**
- ▶ **Г-н Нилс Мюжникс**, комисар по правата на човека на Съвета на Европа
- 9.45 **Пленарна сесия на високо равнище**
Модератор: **г-жа Регина Йенсдотир**, координатор на Съвета на Европа за правата на детето
- ▶ **Г-н Даниел Митов**, министър на външните работи, България, председател на Комитета на министрите на Съвета на Европа
 - ▶ **Г-н Маргус Цакна**, министър на социалната закрила, Естония
 - ▶ **Г-н Беням Дауит Мезмур**, председател на Комитета на ООН за правата на детето
- 10.15 *Кафе-пауза¹*

1. По време на кафе паузата ще се направи обща снимка на всички говорители на високо равнище

10.45 Пленарна сесия на високо равнище (продължение)

Представители на високо равнище са поканени да направят кратки изказвания за напредъка, предизвикателствата и своя ангажимент за укрепване правата на децата. Сесията ще се съсредоточи върху петте приоритетни области на Стратегията на Съвета на Европа за правата на детето:

1. Равни възможности за всички деца
2. Участие на всички деца
3. Живот без насилие за всички деца
4. Адаптирано за деца правосъдие за всички деца
5. Правата на детето в дигиталното пространство

Модератор: Г-жа Регина Йенсдотир , координатор на Съвета на Европа за правата на детето

Държави-членки:

- ▶ **Албания:** Г-н Бленди Клоси, министър на социалните грижи и младежта
- ▶ **Андора:** Г-жа Естер Феной Гарсия, държавен секретар по социалните въпроси и труда
- ▶ **Азербайджан:** Г-жа Хиджран Хюсейнова, председател на Държавната комисия по въпросите на семейството, жените и децата
- ▶ **Хърватия:** Г-жа Бернардица Юретич, министър на социалната политика и младежта
- ▶ **Кипър:** Г-жа Зета Емилианду, министър на труда, благосъстоянието и социалното осигуряване
- ▶ **Чешката република:** Г-жа Михаела Маркова, министър на труда и социалните въпроси
- ▶ **Финландия:** Г-н Яри Партанен, държавен секретар към министъра по въпросите на семейството и социалните услуги
- ▶ **Грузия:** Г-н Давид Сергеенко, министър на здравеопазването, труда и социалните въпроси
- ▶ **Унгария:** Г-н Каталин Новак, държавен секретар по въпросите на семейството и младежта
- ▶ **Латвия:** Г-н Янис Рейрс, министър на благосъстоянието
- ▶ **Литва:** Г-н Алгирдас Шешелгис, зам.- министър на социалната сигурност и труда
- ▶ **Малта:** Г-н Микаел Фаруджия, министър по въпросите на семейството и социалната солидарност
- ▶ **Монако:** Н.Пр. Г-н Жил Тонели, правителствен съветник по въпросите на външните отношения и сътрудничество, министър на външните работи
- ▶ **Норвегия:** Г-н Кай-Мортен Тернинг, държавен секретар към Министерството на децата, равенството и социалната интеграция

- ▶ **Полша:** Г-жа Рената Сжцжеч, министър на семейството, труда и социалната политика
- ▶ **Португалия:** Г-жа Ана София Антунес, държавен секретар по въпросите на социалното приобщаване на хората с увреждания
- ▶ **Румъния:** Г-жа Клаудия-Ана Костеа, министър на труда, семейството, социалната закрила и по въпросите на възрастните хора
- ▶ **Швеция:** Г-жа Пернила Баралт, държавен секретар към Министъра по въпросите на децата, възрастните хора и равенството между половете

Защита на правата на детето в настоящата миграционна криза

- ▶ Г-жа Мари-Пиер Поарие, регионален директор на регионалното представителство на УНИЦЕФ за Централна и Източна Европа и за Общността на независимите държави, Специален координатор за Бежанската и мигрантска криза в Европа
- ▶ Г-н Майкъл О'Флахърти, директор на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA)
- ▶ Г-н Аполонио Руис Лихеро, заместник-управител за Стратегията за социално развитие, Банка за развитие на Съвета на Европа

Закрила на децата срещу насилие

- ▶ Г-жа Мод де Боер-Букикио, специален докладчик на ООН по въпросите на търговията с деца, детската проституция и детската порнография
- ▶ Г-жа Марта Сантос Паиш, специален представител на Генералния секретар на ООН по въпросите за насилието срещу деца
- ▶ Г-жа Стела Кириакидес, председател на комисията по социални въпроси, здравеопазване и устойчиво развитие към Парламентарната асамблея на Съвета на Европа

13.00 *Обяд*

14.30 **Три паралелни тематични сесии**

СЕСИЯ 1 (зала Роял I)

ЗАЩИТА НА ПРАВТА НА ДЕЦАТА В ДВИЖЕНИЕ: ПОУКИ ОТ “БЕЖАНСКАТА КРИЗА”

В резултат на последните кризи и войните в няколко страни, в Европа пристигат безпрецедентен брой деца, някои от които разделени от семействата си. Всички тези деца са изключително уязвими и са изложени на редица форми на злоупотреба, насилие, експлоатация и трафик по време на своето придвижване и след това. Изключително важно е да се гарантира пълноценна защита на техните права на законодателно ниво и на практика, за да се създаде защитна среда за тези деца и да се намерят трайни решения за всяко едно от тях. Извлечените поуки от работата на терен от страна на правителствени и неправителствени организации, национални органи за правата на човека, ангажирани с въпроси, свързани с миграцията, както и на международни организации са особено важни за предприемане на последващи действия и колективно обсъждане на допълнителни стратегически роли и действия, за да се гарантира, че тези деца са защитени и могат да упражняват своите права.

Какви трудности по-специално срещат децата в този контекст? Как може да се осигури спазването на принципа на висшия интерес на детето в миграционните производства и какви гаранции трябва да са налице, за да се защитят тези деца от допълнителна вреда? Как държавите избягват задържането на деца за целите на миграцията и прилагат подходящи алтернативи? Какви ефективни механизми за наблюдение и отчетност следва да се въведат, за да се отговори адекватно на всички установени нарушения на правата на тези деца?

В рамките на настоящата сесия ще бъде представена информация за ситуацията на децата мигранти в Европа днес, ще се обсъдят извлечените поуки, както и нерешени проблеми във връзка с ефективната закрила на децата в Европа в този контекст, ще се очертаят основни приоритети и пътища напред.

Модератор: **Г-н Георге Москос**, заместник-омбудсман за децата, Гърция

Говорители:

- ▶ **Г-н Георге Тирикос-Ергас**, доброволец от НПО „Акалия“ (“Agkalia”), Лесбос, Гърция
- ▶ **Г-жа Анна Остин**, юрисконсулт, Секретариат на Европейския съд по правата на човека
- ▶ **Г-н Томаш Бочек**, специален представител на Генералния секретар на Съвета на Европа за миграцията и бежанците
- ▶ **Г-н Жан-Клод Легран**, главен регионален съветник по въпросите на закрила на детето към регионалното представителство на УНИЦЕФ за Централна и Източна Европа и за Общността на независимите държави
- ▶ **Г-н Хелмут Сакс**, член на Експертната група за действие срещу трафика с хора (GRETA) на Съвета на Европа

Дискусанти:

- ▶ **Г-н Фредрик Малмберг**, детски омбудсман, Швеция, съавтор на „Първият доклад на работната група на Европейската мрежа от детски омбудсмани (ENOC) за деца в движение“
- ▶ **Г-жа Антигони Ангелакис**, НПО METAction, Гърция

СЕСИЯ 2 (зала Роял III)

АДАПТИРАНО ЗА ДЕЦА ПРАВОСЪДИЕ: ИЗСЛУШВАНЕ НА ДЕЦА В СЪДЕБНИ ПРОЦЕДУРИ

Годишно хиляди деца в Европа са в контакт със системата на правосъдието, било то като жертви, свидетели, правонарушители или жалбоподатели. Достъпът до правосъдие сам по себе си е основно човешко право. Правото на детето да бъде изслушано е един от четирите ръководни принципи на Комитета на ООН за правата на детето. Насоките на Съвета на Европа от 2010 г. за правосъдие, съобразено с интересите на детето, съдържат редица препоръки към държавите-членки в подкрепа изпълнението на тези насоки.

Данни от последните години сочат по-добро зачитане и реализиране на това право в Европа и предоставяне на по-активна роля на децата в съдебните производства. Въпреки това „изслушването“ на деца в рамките на съдебно производство остава трудно изпълнимо на практика. Така например, детето може да изпитва трудности да се изрази правилно или да разбере условията, при които може да бъде „изслушано“. Различната възраст, степен на зрялост и разбиране изискват добре обучени специалисти, които да се адаптират към потребностите на всяко отделно дете.

Настоящата сесия ще даде възможност на политици и практики да обсъдят: i) специфичните потребности на децата в контакт със системата на правосъдието в контекста на съдебните производства; ii) основните продължаващи трудности, пред които са изправени специалистите в практиката и iii) как могат да интегрират добри практики в своите правни системи.

Модератор: **Г-жа Велина Тодорова**, доцент доктор към Института за държавата и правото, Българска академия на науките, България

Говорители:

- ▶ **Г-н Беноа ван Кеърсбилк**, директор, Defence for Children International
- ▶ **Г-жа Вергиния Минчева-Русева**, заместник-министър на правосъдието, България
- ▶ **Г-жа Маргарет Туит**, координатор за правата на детето, Европейска комисия
- ▶ **Г-жа Зузана Фишера**, председател на Европейския комитет по правно сътрудничество към Съвета на Европа

Дискусанти:

- ▶ **Г-жа Рената Средзинска**, фондация „Ничии деца“ (Nobody's Children Foundation), Полша
- ▶ **Г-жа Астрид Подсиадловски**, началник на сектор „Права на децата“, департамент „Равенство и граждански права“, Агенция за основните права на ЕС

СЕСИЯ 3 (зала Средец) ПРАВОТО НА ИЗСЛУШВАНЕ: ДОСТИГАНЕ ДО НОВИ НИВА НА УЧАСТИЕ НА ДЕЦАТА

Правото на децата да бъдат изслушани, гарантирано с чл. 12 от Конвенцията на ООН за правата на детето (КПД), е широко възприето като принцип. Широко приложено ли е обаче то на практика? Много организации, училища, общини, правителства и други лица, работещи с деца ангажират деца в различни проекти, събития и други инициативи. Често обаче това са еднократни дейности, които не водят до очакваните от ангажираните деца и възрастни устойчиви резултати.

Как да преминем от спорадични проекти към институционализирано участие на децата? Как да гарантираме систематичното изслушване на децата, когато са засегнати техните интереси? Какви са пречките пред участието на децата „по подразбиране“ и как те могат да бъдат преодолени?

Сесията ще търси отговори на тези въпроси в рамките на три области, очертани в Препоръката на Съвета на Европа за участието на децата и младите хора под 18 години: защита на правото на участие, насърчаване на участието, информиране за правото на участие и създаване на възможности за участие.

Модератор: **Г-жа Ан Краули**, консултант по политики и изследвания, Обединеното кралство

Говорител:

- ▶ **Г-жа Герисън Лансдаун**, консултант по международните права на децата, Обединеното кралство

Експерти за работните групи:

- ▶ **Г-жа Елизабет Канаван**, заместник секретар, Министерство на децата и младежта, Ирландия
- ▶ **Г-жа Ан О’Донъл**, ръководител гражданско участие, Министерство на децата и младежта, Ирландия
- ▶ **Г-ца Лили Чунг и г-ца Джейн Хейс-Нол**, млади делегати, Ирландия
- ▶ **Г-жа Кийра Горнишев**, ръководител проект и съветник, Естонски съюз за благоденствието на детето, Естония
- ▶ **Г-жа Елис Никонов**, главен специалист, Дирекция за децата и семейството, Министерство на децата и семейството, Естония
- ▶ **Г-ца Мия Марта Руус**, млад делегат, Естония
- ▶ **Г-жа Петя Димитрова**, държавен експерт, Държавна агенция за закрила на детето, България
- ▶ **Г-н Пламен Динов и г-ца Йоана Захариева**, млади делегати, България

16.00 *Кафе пауза*

16.30 – 18.00 **Панаир на идеи** (зала Средец)

Над 20 мрежи и организации, насърчаващи правата на детето, ще изложат информационни материали и ще бъдат готови да отговарят на въпроси. Каним участниците да се разходят, да поговорят, да станат съпричастни и да предложат нови идеи как да бъде реализирана Стратегията на Съвета на Европа за правата на детето 2016-2021.

Участващи организации:

- ▶ Каритас Европа
- ▶ Деца на затворници Европа
- ▶ ChildPact (Регионална коалиция за закрила на децата)
- ▶ Мрежа HELP на Съвета на Европа
- ▶ Defence for Children International (DCI), Белгия
- ▶ Dubit Limited, Обединеното кралство
- ▶ Кампания „Спрете задържането на деца мигранти“, Парламентарна асамблея на Съвета на Европа
- ▶ Естонски съюз за благосъстоянието на децата
- ▶ Съвета на Балтийските държави
- ▶ Агенция на Европейския съюз за основните права (FRA)
- ▶ Eurochild
- ▶ ЕСПАТ, Люксембург
- ▶ Международна обсерватория за младежко правосъдие (ИЈО)
- ▶ Лумос
- ▶ Международна организация на франкофонията (OIF)
- ▶ „Спасете децата“
- ▶ SOS Детски селища International
- ▶ Специален представител на Генералния секретар на Обединените нации по въпросите на насилието срещу деца
- ▶ УНИЦЕФ Унгария
- ▶ Световна здравна организация (СЗО)

Нови публикации и доклади, издадени по повод конференцията:

- ▶ Съвет на Европа: Висшите интереси на детето – диалог между теорията и практиката
- ▶ Съвет на Европа: Принос на Европейския комитет за социални права относно икономическата несигурност и правата на децата
- ▶ Съвет на Европа: Права на децата и социални услуги. Доклад за прилагането на Препоръката на Съвета на Европа за правата на децата и социални услуги, съобразени с интересите на децата и семействата
- ▶ Съвет на Европа: Предизвикателства пред правата на децата днес – Какво мислят децата
- ▶ SOS Детски селища: Реализиране правата на децата – Наръчник за обучение на работещи в сферата на алтернативна грижа за деца

16.30 – 17.15 **Две паралелни съпътстващи прояви**

СЪПЪТСТВАЩА ПРОЯВА 1 (зала Роял I) **Справочник за правото на Европейския съюз, свързано с правата на детето**

Справочникът за правото на Европейския съюз, свързано с правата на детето, издание на Агенцията на Европейския съюз за основните права, Съвета на Европа и Европейския съд за правата на човека, е първият изчерпателен справочник за правото на Европейския съюз в областта на правата на детето. Справочникът съдържа съдебна практика както на Европейския съд за правата на човека, така и на Съда на Европейския съюз. Представена е информация за регламенти и директиви в областта на правата на детето, Европейската социална харта, решения на Европейския комитет за социални права, други инструменти на Съвета на Европа, както и за Комитета на ООН за правата на детето и други международни инструменти.

Справочникът има за цел да подпомогне адвокати, съдии, прокурори, социални работници, неправителствени организации и други органи, които се сблъскват с правни въпроси, свързани с правата на детето. Изданието обхваща въпроси като равенство, самоличност, семейство, алтернативна грижа и осиновяване, миграция и убежище, закрила на децата срещу насилие и експлоатация, както и правата на децата в наказателното правосъдие и алтернативното производство.

Модератор: **Г-н Джанлука Еспозито**, ръководител на дивизията по човешко достойнство и равенство към Съвета на Европа

Говорители:

- ▶ **Г-н Тон Лийфард**, председател на УНИЦЕФ и професор по правата на децата в университета в Лайден, Нидерландия
- ▶ **Г-жа Анна Остин**, заместник-юрисконсулт, Секретариат на Европейския съд по правата на човека
- ▶ **Г-жа Мария Амор Естебанес**, програмен директор – правни изследвания, Агенция на Европейския съюз за основните права
- ▶ **Г-н Луис Химена Кесада**, професор по право в университета във Валенсия, бивш председател на Европейския комитет по социални права

СЪПЪТСТВАЩА ПРОЯВА 2 (зала Роял III) Стратегии за действие – българският опит

Работната среща има за цел да сподели българския опит в разработването на национални стратегии за правата на детето, конкретни механизми за тяхното изпълнение и наблюдение, както и да посочи успешни практики и работни модели.

Сесията е структурирана така, че да имитира процеса на изграждането на сграда, с построяване на основа, колони и покрив. Основата на сградата представлява българската Национална стратегия за детето 2008-2018, както и основни данни за детската бедност, брой деца, семейни модели, образование, здравеопазване и групи в риск. Върху тази основа България изгражда „колони“, които са в съответствие с приоритетите на Националната стратегия за детето и тези на Стратегията на Съвета на Европа.

- Правото на детето да живее в семейство;
- Правото на детето на здравеопазване;
- Правото на детето на образование;
- Деца и правосъдие;
- Участие на децата.

Всяка колона има няколко основни нива – „градивни елементи“, които са основните компоненти за развитието и прилагането на национални политики, а именно:

- Създаване на адекватна правна и административна рамка;
- Приемане на съответни политики и ясна политическа ангажираност;
- Регулация, развитие и делигирани социални услуги;
- Насърчаване на качеството и въздействието с подходящи инструменти за наблюдение и оценка.

18.00 **Край на първия конферентен ден**

18.30 Туристически гидове ще разведат желаещите гости на кратка туристическа обиколка из града, по време на която ще има и улични представления. Туровете започват пред Хотел „Балкан“ и водят до Централния военен клуб.

19.30 Конферентна вечеря в Централен военен клуб, бул. Цар Освободител №7 (10 минути пеша от София Хотел Балкан)

9.15 **Пленарна сесия** (зала Роял)

- ▶ Модератори, докладчици и групата и млади хора представят ключови послания и нерешени въпроси от трите тематични сесии.

Модератор: Г-жа **Иванка Шалапатова**, Изпълнителен директор, фондация „За Нашите Деца“, България

10.30 *Кафе пауза*

11.00 **Три паралелни тематични сесии**

СЕСИЯ 4 (зала Средец)
**ПРАВАТА НА ДЕЦАТА В ДИГИТАЛНИЯ СВЯТ:
 СЪЗДАВАНЕ НА КООРДИНИРАН ПОДХОД
 ЧРЕЗ НАЦИОНАЛНИ СТРАТЕГИИ**

Нарастващата употреба на дигитални технологии от деца създава много и нови възможности. Дигиталните технологии предоставят на децата достъп до съдържание и възможност да упражняват правата си, включително правото да получават и изпращат информация, и осигуряват иновативни начини за дигитално общуване. В същото време тези възможности вървят ръка за ръка с рискове от нарушаване правата на децата. Такива рискове са: нарушаване на правото на зачитане на личния живот; риск да влязат в контакт с незаконно или вредно съдържание; риск от среща с хищници, които искат да злоупотребят с тях или да ги вербуват; да попаднат в ситуации, където децата сами влизат в конфликт със закона или вредят на други чрез интернет.

Какъв напредък е постигнат в Европа в подкрепа правата на децата в епохата на цифровите технологии? Кои са неотложните предизвикателства по отношение на децата като потребители на интернет и медии, които имат нужда от закрила, или като дигитални граждани? Кои рамки и партньорства най-добре могат да отговорят на тези предизвикателства? Как националните стратегии могат да гарантират реализирането на правата на децата в цифровата среда?

Настоящата сесия ще разгледа дигиталния свят през погледа на детето. Ще бъде проследено въздействието на новите медии и технологии върху правата на децата и ще се обсъди какви политики и дейности най-добре ще подкрепят правата на децата на информация, закрила и участие в цифровата среда.

Модератор: Г-жа **Елфа Ир Гилфадотир**, председател на Управителния комитет за медиите и информационното общество на Съвета на Европа

Говорители:

- ▶ **Г-жа Соня Ливингстън**, професор по социална психология, Лондонско училище по икономика и политически науки, Обединеното кралство
- ▶ **Г-жа Луиза Шахбазян**, заместник програмен координатор, фондация „Приложни изследвания и комуникации“
- ▶ **Г-н Майкъл Тейлър**, политически ръководител, WePROTECT деца онлайн и онлайн насилие над деца, Стратегически център за борба с организираната престъпност
- ▶ **Г-н Любомир Тулев**, отдел „Компютърни престъпления“, ГДБОП, Министерство на вътрешните работи, България

Дискусант:

- ▶ **Г-н Джон Кар**, технически съветник, Европейски НПО алианс за онлайн сигурност на детето

СЕСИЯ 5 (зала Роял III) **РАДИКАЛИЗАЦИЯ НА ДЕЦА: НАМИРАНЕ** **ПОДХОД, ОСНОВАН НА ПРАВА**

Екстремизмът и радикализация се появяват през последните години като един от социалните реалности, засягащи все повече и повече деца в Европа, както и техните права. В няколко европейски страни всеки ден съобщения в медиите подчертават дълбоко тревожни ситуации и действия, свързани с деца. Те се отнасят не само до тийнейджъри, привлечени в екстремистки движения или присъединяващи се към военни зони в чужбина, но също така и до деца, понякога много млади, които придружават членовете на техните семейства в чужбина. Последните изследвания също така посочват, че нарастващ брой млади момичета биват радикализирани и наемани, като дават доказателство за тяхната роля в насилствения екстремизъм

Как можем да разберем по-добре съществуващите процеси и тенденции в радикализация на деца в Европа? Какво е влиянието на човешките права на политиките за борба с радикализацията по отношение на децата? Какви интервенции и стратегии могат да предоставят реалистични и успешни резултати при отдалежаването на децата от екстремистки пътеки? Как може да се гарантира реинтеграцията и рехабилитация на завърналите се?

В тази сесия ще се обсъдят предизвикателствата, свързани с превенция на радикализацията, както и де-радикализацията на деца. Тя има за цел да се погледне отвъд традиционните правни инструменти на анти-тероризма, с акцент върху положителните мерки за предотвратяване на радикализацията на децата, докато се търси правилния баланс между безопасност и спазването на правата на детето. Сесията също така има за цел да се обсъди стратегии, които се фокусират върху действията на гражданското общество, ангажиране с екстремистки разкази и разпространение на контра-разкази, както и стратегии за справяне с недоволството, възприемано от тези, които са уязвими към или изпитват радикализация.

Модератор: **Г-жа Одри Ослър, професор**, Университетски колеж на Югоизточна Норвегия, Университета на Лийдс, Великобритания

Говорители:

- ▶ **Г-н Бернар де Вос**, генерален делегат (омбудсман) за правата на децата във френската общност в Белгия
- ▶ **Г-жа Севиндж Фаталиева**, общ докладчик по въпросите за децата, Парламентарна асамблея на Съвета на Европа
- ▶ **Г-н Марио Янечек**, член на бюрото на Експертния комитет по тероризъм на Съвета на Европа

Дискусанти:

- ▶ **Г-н Пат Долън**, ръководител на ЮНЕСКО за децата, младежта и гражданската ангажираност, Университет в Галуей, Ирландия

СЕСИЯ 6 (зала Роял I)

РЕЗУЛТАТИ ОТ МОНИТОРИНГА: ПЪРВИЯТ ДОКЛАД НА КОМИТЕТА ЛАНЗАРОТЕ ЗА „ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА СРЕЩУ СЕКСУАЛНО НАСИЛИЕ В КРЪГА НА ДОВЕРИЕ“ И ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ

Въз основа на данните, предоставени от национални органи и няколко НПО, Комитетът Ланзароте прие през декември 2015 г. своя първи изпълнителен доклад за „Закрила на децата срещу сексуално насилие в среда на доверие“. Този доклад сравнява и оценява наказателноправната и процесуална рамка в 26 страни по Конвенцията, като изтъква обещаващи практики и очертава недостатъци. Отправени са също така препоръки за подобряване на ситуацията в отделните държави.

Как могат констатациите на Комитета Ланзароте по отношение на сексуалното насилие в среда на доверие да подобрят закрилата на децата жертви на сексуално насилие? Как и кой може да подпомогне националните власти да превърнат констатациите на Комитета Ланзароте в конкретни действия в полза на децата? Как идентифицираните обещаващи практики могат да бъдат споделени и относими и към други държави?

Настоящата сесия ще представи основните констатации в доклада, както и инициативи и стратегии, съгласувани от страните по Конвенцията от Ланзароте в отговор на отправените препоръки. Очаква се презентациите и последващата дискусия да очертаят конкретни предложения за ефективни мерки въз основа на резултатите от мониторинга. Специално внимание ще бъде обърнато на дейности, които представителите на гражданското общество могат да предложат, както и на такива в рамките на проекти с участието на деца.

Модератор: **Г-н Клод Джанизи**, председател на Комитета Ланзароте

Говорители:

- ▶ **Г-жа Сузана Грейер**, ръководител проект, ЕСПАТ, Люксембург
- ▶ **Г-жа Хелън Вейч**, сътрудник на Фондация Оак за участието на децата в пренвенцията на сексуално насилие; Международен център по изследване на сексуалната експлоатация при децата, насилието и трафика, Бедфордширски университет, Обединеното кралство

Дискусант:

- ▶ **Г-жа Тюринд Хейберг**, началник отдел, Секретариат на Съвета на Балтийските държави

12.30 *Обяд*

14.30 **Три паралелни тематични сесии**

СЕСИЯ 7 (зала Роял I) ИЗСЛЕДВАНЕТО НА ООН ЗА НАСИЛИЕТО СРЕЩУ ДЕЦА СЛЕД 10 Г.: НАПРЕДЪК И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В ЕВРОПА

Съветът на Европа действа като регионален двигател за изпълнение на препоръките от изследването на Генералния секретар на ООН за насилието срещу деца, изготвено от Пауло Серхио Пинейро през 2006 г. Усилията на Съвета на Европа и неговите държави-членки предизвикаха промяна в нагласите и доведоха до приемането на многобройни правни стандарти и механизми за наблюдение, както и до провеждането на редица инициативи и кампании за повишаване на осведомеността. Десет години по-късно, цел 16.2 от Целите за устойчиво развитие 2015+ призовава за премахване на всички форми на насилие срещу деца до 2030 г.

Какви трябва да са следващите стъпки на Европа за изпълнение на обещанията от Глобалното изследване? Върху кои постижения да надграждаме? Кои са пропуските и причините за понякога бавния и разпокъсан напредък? Как държавите-членки на Съвета на Европа могат смислено да допринесат за изпълнение на Целите на ООН за устойчиво развитие в областта на насилието срещу деца?

Сесията ще представи задълбочен поглед върху съществуващите възможности на световно равнище и ще обсъди конкретни начини как Европа да се възползва от тях, за да отговори ефективно на всички форми на насилие срещу деца.

Модератор: **Г-н Тон Лийфард**, председател на УНИЦЕФ и професор по правата на децата в университета в Лайден, Нидерландия

Говорители:

- ▶ **Г-жа Елда Морено**, директор, Служба на специалния представител на Генералния секретар на ООН по въпросите за насилие срещу деца
- ▶ **Г-жа Сюзън Бизел**, и.д. директор, Глобалното партньорство за прекратяване на насилието срещу деца

Дискусанти:

- ▶ **Г-жа Габриела Коман**, председател на Националния орган за защита на децата и осиновяванията, Румъния
- ▶ **Г-н Пер-Андерс Сунесон**, зам. генерален директор, Министерство на здравеопазването и социалните въпроси, Швеция
- ▶ **Г-жа Мая Манолова**, омбудсман на Република България

СЕСИЯ 8 (зала Роял III) **ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ И ПРАВАТА НА** **ДЕТЕТО: БЮДЖЕТИРАНЕ ЗА ДЕЦА**

Публичните разходи за деца са международен приоритет в областта на правата на човека. Те са във фокуса на приетата наскоро резолюция на Съвета по правата на човека на ООН и на препоръката на Европейската комисия „Инвестиране в децата“, както и са предмет на предстоящ общ коментар на Комитета за правата на детето. Финансирането на деца включва три елемента: i) видимост – да се осигури прозрачност на разходите за деца; ii) достатъчно средства – да се осигурят достатъчно публични средства за реализиране на правата на децата; и iii) участие – да се гарантира, че децата разполагат със смислени възможности да влияят върху решенията за разходване на тези средства.

От къде знаем колко средства се изразходват за правата на децата? Разходваме ли достатъчно и ако не – защо? Как децата могат да участват в процеса на бюджетиране?

Тази сесия ще се опита да отговори на горните въпроси по включващ начин. Участниците ще обсъдят предизвикателствата и възможностите за финансиране за деца в малки експертни групи, включващи и млади хора, които ще споделят добри практики в тази област. След това участниците ще се включат във „вървящ пленер“, където ще поставят бележки за научени уроци и нерешени въпроси върху табла, като в същото време се срещат и общуват с други участници.

Модератор: **Г-жа Лаура Лънди**, професор по образователно право и права на детето в университета „Куинс“, Белфаст, Обединеното кралство

Говорители:

- ▶ **Г-н Хорхе Кардона Йоренс**, член на комитета за правата на детето към ООН
- ▶ **Г-н Луис Химена Кесада**, професор по право в университета във Валенсия, бивш председател на Европейския комитет по социални права
- ▶ **Г-н Йохан ван ден Хаут**, тематичен говорител по въпросите за децата, Конгрес на местните и регионални власти към Съвета на Европа

Организатори на работни групи:

- ▶ **Г-жа Яна Хейнсуърт**, генерален секретар, Eurochild
- ▶ **Г-жа Маргарет Туит**, Координатор на Европейската Комисия по правата на детето
- ▶ **Г-жа Ан Краули**, Научен консултант, Великобритания

СЕСИЯ 9 (зала Средец) НЕДИСКРИМИНАЦИЯ НА ЛЕСБИЙКИ, ГЕЙОВЕ, БИСЕКСУАЛНИ, ТРАНССЕКСУАЛНИ И ИНТЕРСЕКСУАЛНИ (ЛГБТИ) МЛАДИ ХОРА

ЛГБТИ децата и младите хора са изправени пред множество нарушения на правата на човека вследствие от дискриминация въз основа на тяхната възприемана или фактическа сексуалност, полова идентичност или полови характеристики. Те често стават жертва на тормоз и насилие, което има сериозни отражения върху тяхното благосъстояние и възпрепятства откритостта по отношение на тяхната самоличност. Подобно на всички деца, ЛГБТИ децата имат право да се ползват от своите права и да изискват сигурна среда, за да участват пълноценно в обществото.

Как правителствата могат да предприемат систематични действия, за да подобрят сигурността и равенството на ЛГБТИ децата и младите хора и да ги защитят от насилие и тормоз вкъщи, в училище, при предоставянето на обществени и частни услуги, в интернет пространството, в спорта и на обществени места? Как да подкрепим овластяването на младите ЛГБТИ лица и какви уроци можем да научим от тях?

Сесията ще разгледа добри практики в държавите-членки на Съвета на Европа и ще очертае празноти в политиките за закрила срещу дискриминация и човешки права на младите ЛГБТИ хора.

Модератор: **Г-н Юри де Боер**, политически съветник, Съвет на Европа

Говорители:

- ▶ **Г-жа Мария Амор Естебанес**, програмен директор – правни изследвания, Агенция на Европейския съюз за основните права
- ▶ **Г-н Майкъл Барон**, експерт на Съвета на Европа, Ирландия
- ▶ **Г-н Ник Флайн**, Сдружение „Млади и открити и Гей – хетеросексуални“, Нидерландия
- ▶ **Г-жа Гудрун Йевне**, съветник, Норвежка дирекция за децата, младежта и семейните въпроси, Норвегия

16.00 *Кафе пауза*

16.30 **Пленарна сесия** (зала Роял)

Модератори, докладчици и групата млади хора представят ключови послания и нерешени въпроси от тематични сесии 4-9.

Модератор: **Г-жа Регина Йенсдотир**, координатор на Съвета на Европа за правата на детето

17.30 **Заклучителна сесия на високо равнище**

- ▶ **Г-жа Ева Жечева**, председател на Държавна агенция за закрила на детето, България
- ▶ **Г-н Джанлука Еспозито**, ръководител на дивизията по човешко достойнство и равенство към Съвета на Европа

18.00 **Край на конференцията**

